

Hermanis Paukšs

PUSNAKTS PELMEŅI

(groteska 2 cēlienos)

Darbojas:

EMĪLIJA ROZENBERGA
 EDUARDS ROZENBERGS
 HENRIJS
 PĀVELS
 OSVALDS
 KOMISĀRS BRAUNS
 ANŽELIKA
 BARBARA
 GRĀFS
 PRINCIS

1. cēliens

1. skats

Henrijs. Bet šī ir ēdamzāle - vislabāk saglabājusies telpa visā pilī.

Eduards. Jā - to var redzēt... Te ir ļoti mājīgi... Vai ne, Emīlij?

Emīlija. Jā... Protams...

Eduards. Starp citu - te ienācis, es uzreiz atcerējos, ka mēs vēl neesam ēduši pusdienas!

Tas laikam senās telpas iespaids - viss iekārtots tā, lai cilvēks, te ienācis, uzreiz atcerētos, ka viņš vēl nav ēdis pusdienas! Vai jums te tuvumā ir kaut kas ēdams saglabājies?

Henrijs. Viss atkarīgs no tā, ko jūs vēlētos, kungs.

Eduards. Es neesmu sevišķi izvēlīgs - ko jūs varat mums piedāvāt?

Henrijs. Varbūt pelmeņus?

Eduards. Lieliski! Kopš bērnības dievinu pelmeņus! Un tu, Emīlij?

Emīlija. Var... var arī pelmeņus...

Henrijs. Ceptus vai vārītus?

Eduards. Man vienalga - var izvārīt... un pēc tam - nedaudz apcept...

Henrijs. (Emīlijai). Un jums?

Emīlija. Var... Var arī tā...

Henrijs. Vai pelmeņus jums pasniegt sausus vai kopā ar kādu šķidrumu?

Eduards. Un kādu šķidrumu jūs varat mums piedāvāt?

Henrijs. Senlermoni parasti baudīja pelmeņus kopā ar viskiju, kungs.

Eduards. Lieliski! Tad darīsim kā Senlermoni!

Henrijs. Tad pelmeņus ar viskiju?

Emīlija. Vai tas ir obligāti?

Henrijs. Nē, kundze - es varu paskatīties pelmeņu vietā arī ko citu.

Emīlija. Bet viskija vietā?

Henrijs. Varētu būt džins.

Emīlija. Bet etiķis?

Henrijs. Etiķi gan Senlermoni parasti nedzēra - tas viņiem likās par stipru - bet es varu paskatīties - varbūt kāda pudele pagrabā tomēr atrodas...

Emīlija. Es jums būšu ļoti pateicīga.

SĀK SKANĒT TĀDI KĀ PULKSTENĀ SITIENI.

Eduards. Kas tas par troksni?

Henrijs. Tas ir pils torņa pulkstenis, kungs.

Eduards. Jocīgi... Un kur tad pats tornis? Manuprāt, kad nācām, pilij nekāda torņa vēl nebija?

Henrijs. Tornis ir sabrucis, kungs: bet pulkstenis zem tā drupām turpina sist, turklāt - apbrīnojami precīzi.

Eduards (skatīdamies savā pulkstenī). Patiešām precīzi.

Emīlija. Un kurš tad to pulksteni uzvelk un regulē?

Henrijs. Nezinu, kundze - es neesmu par to interesējies.

Eduarda. Kāpēc tā?

Henrijs. Ja pulkstenis iet un stundas sit pareizi, tad par ko tur vēl interesēties?

Eduards. Patiešām! Labāk atgriezīsimies pie mūsu pelmeņiem!

Henrijs. Protams, kungs. Tad divas porcijas vārītu un nedaudz apceptu pelmeņu - jums ar viskiju, bet jums - vēlams ar etiķi. (pagriežas uz iešanu)

Eduards. Pagaidiet!

Henrijs. Jā, kungs?

Eduards. Cik pelmeņu ir vienā porcijā?

Henrijs. Divpadsmit.

Eduards. Tādā gadījumā - man pusotru porciju - astoņpadsmit pelmeņus, ja es pareizi saskaitīju?

Henrijs. Jūs saskaitījāt pareizi. (Emīlijai) Un jums?

Emīlija. Man pietiks ar pusporciju... ar sešiem pelmeņiem...

Henrija. Tātad pusotru porciju vārītu un nedaudz apceptu pelmeņu ar viskiju un pusporciju vārītu un nedaudz apceptu pelmeņu - vēlams - ar etiķi?

Rozenbergi. Jā.

Henrijs. Kopā - divas - ja es pareizi saskaitīju?

Rozenbergi. Jā!

Henrijs. Tas nebūs ilgi. (prom)

2.skats

Emīlija. Dieva dēļ, Eduard - kurp tu esi mani atvilcis?!

Eduards (pētīdams telpu). Šī ir ļoti sena un ievērojama pils. Arhitektūras piemineklis, starp citu. Tā lieliski iekļaujas apkārtējā ainava un nenoliedzami izdaiļo vidi. Šķiet, ka celta vēl pirmo krusta karu laikā. Tas patiesi ir ļoti sen! Tu tad biji pavisam maziņa...

Emīlija. Jā, Eduard... varbūt, ka šī patiešām kādreiz ir bijusi pils... bet nu no tās ir palikušas tikai drupas...

Eduards. Ne tikai... Kā redzi - ēdamzāle ir tīri labi saglabājusies!

Emīlija. Ēdamzāle?! Vai šo tu sauc par ēdamzāli?!

Eduards. Es nezinu... bet tas zellis taču apgalvoja, ka šī esot ēdamzāle, un tu pati to labi dzirdēji!

Emīlija. Jā, Eduard... Un kas tas vispār ir par zelli?

Eduards. Pils pārvaldnieks, cik noprotu.

Emīlija. Tu noproti? Tātad skaidri tu nemaz to nezini?

Eduards. Nu... viņš taču uzvedas tā... it kā patiešām būtu pils pārvaldnieks... Kāds man iemesls viņa uzvedību apšaubīt?

Emīlija. Es tevi nesaprotu, Eduard...

Eduards. Kas tur ko nesaprast? Mēs atrodamies senas pils ēdamzālē, un tās pārvaldnieks aizgāja mums gatavot pelmeņus! Manuprāt viss ir skaidrāks par skaidru! Tev pusporciju, man - pusotru! Tev - ar etiķi, bet man - ar viskiju! Kas te ko sarežģīt?

Emīlija. Bet, Eduard! Paskaties kaut vai uz griestiem!

Eduards. Nu.?

Emīlija. Ko tu tur redzi?

Eduards. Debesis.

Emīlija. Nu ja - debesis, nevis griestus!

Eduards. Un kas tad ir? Kāpēc lai debesis būtu sliktākas par griestiem?

Emīlija. Ne jau par to taču ir runa, Eduard!

Eduards. Bet par ko?

Emīlija. Par to, ka es esmu pieradusi redzēt griestus, kad ēdamistabā paskatos uz augšu!

Eduards. Bet tu neskaties! Ēdot nav pieklājīgi skatīties uz augšu! Tā tu vari nejauši iebraukt ar elkoni šķīvī, un vispār - šī tev nav nekāda ēdamistaba! Šī ir ēdamzāle! Ja ēdamistabā nejauši gadās attaisīt sarūgušus brētliņu konservus, tad, kā likums, tiek notašķīti griesti, bet te - debesis!...

3.skats

Uznāk Henrijs ar traukiem un ēdamrīkiem.

Henrijs. Es atradu etiķi, kundze - tikai nespēju atcerēties, no kādām glāzēm to dzer - kā jau teicu - Senlermoni deva priekšroku viskijam...

Emīlija. Par to neraizējieties - etiķi es vienkārši uzliešu virsū pelmeņiem.

Henrijs. Kundze ir ļoti ekstravaganta. (sāk servēt galdu)

Prinča balss. Sniegbaltīt!... Sniegbaltīt!...

Emīlija. Kas tur tā klaigā?

Henrijs. Tas ir princis, kundze
 Emīlija. Princis?... Kāds princis?
 Henrijs. No "Sniegbaltītes un septiņiem rūķīšiem".
 Emīlija. No "Sniegbaltītes un septiņiem rūķīšiem"?...
 Henrijs. Jā, kundze.
 Emīlija. Neko nesaprotu...
 Eduards. Kas te ko nesaprast, Emīlij? Ir tāda pasaka - "Sniegbaltīte un septiņi rūķīši!"
 Emīlija. Jā - es zinu.
 Eduards. Nu, un princis ir no turienes!
 Emīlija. Kā - no turienes?!
 Henrijs. Senlermoniēm bija tāda tradīcija - iestudēt skaistākās pasaules pasakas un tieši
 pusnaktī izrādīt tās šeit - šajā zālē.
 Emīlija. Šajā zālē?...
 Henrijs. Jā, kundze.
 Emīlija. Nu un tad?
 Henrijs. Reiz - tas bija pirms daudziem gadiem – tika iestudēta "Sniegbaltīte un septiņi
 rūķīši"... Es arī tajā piedalījos... Jauka izrāde sanāca... Bet Prinča lomas tēlotāja nervi
 neizturēja lampu drudzi, un viņš sajuka prātā.
 Emīlija. Ak Dievs!...
 Henrijs. Jā, kopš tā laika viņš klist te apkārt, saukdams savu Sniegbaltīti, un mēs neko tur
 nevaram padarīt...
 Emīlija. Šausmas...
 Henrijs. Jā, māksla palaikam mēdz būt nežēlīga, bet tieši tur jau slēpjas tās skaistums. Vai
 drīkstu iet pakaļ pelmeņiem? Baidos, ka tie varētu pārvārtīties...
 Emīlija. Jā, protams...

 Henrijs prom.

4.skats

Emīlija. Dieva dēļ, Eduard - kas te galn galā notiek?...
 Eduards. Viss kārtībā - kamēr pelmeņi vārās, pils pārvaldnieks mums uzlika traukus - šie
 te ir šķīvji, šitā ir glāze, bet šos rīkus sauc par nazi un dakšiņu!
 Emīlija. Vai tad pelmeņus kāds griež ar nazi?
 Eduards. Smalkā sabiedrībā acīmredzot griež... Ko mēs daudz zinām par aristokrātijas
 manierēm...
 Emīlija. Un kas tie vēl par nenormāliem prinčiem, kuri bļautās visapkārt?
 Eduards. Tu pārspīlē, mīļumiņ - princis ir tikai viens un tas pats arī iebļāvās tikai divreiz.
 Emīlija. Eduard... tu esi aizmirsis, ka man ir slimie nervi!
 Eduards. Gluži otrādi! Tieši tāpēc taču es iegādājos šo pili! Tā ir nomaļus no visām lielajām
 maģistrālēm... te valda tāds miers un klusums... Te tavi nervi viens un divi atkal būs
 kārtībā...
 Emīlija. Kā?... Tu esi nopircis šo te?...

Eduards. Kā redzi, mīlumiņ...

Emīlija. Bet, Eduard... vai tad tu esi tik bagāts, ka vari atļauties...

Eduards. Kā redzi!

Prinča balss. Sniegbaltīt!... Sniegbaltīt!...

Emīlija. Atkal!

Eduards. Vai nav jauki, ko? Gan klusums, gan šis tas no mākslas...

Emīlija. Bet, Eduard! Kas gan te jauks?! Tas taču ir vājprātīgs cilvēks! Vai tad tu nesaproti, ka vājprātīgie ir bīstami?!

Eduards. Ne visi, Emīlij, ne visi! Es zinu ļoti daudzus pavisam nekaitīgus vājprātīgos, - un daži no viņiem ir pat atbildīgos amatos! Ja šis vājprātīgais būtu bīstams, tad taču neviens viņam neļautu te tā bļausīties...

5.skats

Uznāk Henrijs ar pelmeņiem un pudelēm.

Henrijs. Jūsu pelmeņi, kundze!... Jūsu pelmeņi, kungs!... Jūsu etiķis, kundze!.. Jūsu viskijs, kungs!... Labu ēstgribu!

Emīlija. Pateicos...

Eduards. O! Brīnišķīgi pelmeņi! Vai jūs pats tos gatavojat?

Henrijs. Jā, kungs. Pelmeņi ir Senlermonu tradicionālais ēdiens. To pagatavošanas māka tiek nodota tālāk no paaudzes paaudzē.

Emīlija. Cik skaisti! Tātad pelmeņus gatavot jums iemācīja tēvs?

Henrijs. Nē, kundze - to man īsi pirms nāves iemācīja sieva.

Eduards. Pirms viņas nāves vai pirms jūsējās?

Emīlija. Bet, Eduard!...

Henrijs. Pirms viņas. Kad sagāzās pils virtuve, manu sievu nāvējoši saspieda kāda krītoša sija - kad piesteidzos, viņa vēl paguva nodiktēt pelmeņu pagatavošanas recepti un tad tikai nomira...

Emīlija. Cik šausmīgi...

Eduards. Ar sievietēm tā mēdz gadīties, Emīlij... Neņem to tik ļoti pie sirds!... Iet bojā virtuvē – sievietei tas ir gandrīz tikpat cildeni kā karavīram krist kaujas laukā vai santehnikim noslīkt tualetes podā... (Henrijam) Bet kur tad jūs gatavojat šos savus slavenos pelmeņus, ja virtuve ir sabrukusi?

Henrijs. Kapličā, kungs.

Emīlija. Kapličā?!...

Henrijs. Jā, kundze. Tā ir vienīgā celtne Senlermonu īpašumos, kurai vēl cik necik ir saglabājies jumts. Es tur izbrīvēju nedaudz vietas un ierīkoju nelielu pavardu.

Eduards. Tie gan vairs nav Senlermonu īpašumi, bet nebūsim sīkumaini...

Henrijs. Protams, kungs.

Prinča balss. Sniegbaltīt!... Sniegbaltīt!...

Emīlija. Nē! Es to nespēju izturēt! Vai tiešām nav neviena, kurš spētu apklusināt to idiotu?!

Henrijs. Jums nepatīk pasakas, kundze?

Emīlija. Patīk! Bet taču ne šādā formā! Es nesaprotu, kāpēc šim princim vienmēr ir jābļāustās tieši te - blakus mūsu ēdamzālei! Es nesaprotu, kāpēc viņš nevar iet bļāustīties kur citur!

Henrijs. Viņš te ir pieradis, kundze...

Emīlija. Bet es neesmu pieradusi ēst šādu bļāvienu pavadībā! Ejiet un pasakiet viņam, ka nekādas Sniegbaltītes te nav! Lai viņš iet un meklē savu izredzēto kur citur!

Henrijs. Kur tad, kundze?

Emīlija. Kur grib! Tā galu galā nav mana darīšana! Es gribu mierīgi paēst! Vai man ir uz to tiesības vai nav?

Henrijs. Nenoliedzami, kundze.

Emīlija. Tad dariet kaut ko!

Henrijs. Labi, kundze. Es mēģināšu. (prom)

6.skats

Emīlija. Paldies Dievam...

Eduards. Bet pelmeņi patiešām nav slikti...

Emīlija. Tu tikai par tiem saviem pelmeņiem!

Eduards. Tev ir taisni tādi paši.

Emīlija. Vai tiešām tu nesaproti, ka ne jau par pelmeņiem ir runa!

Eduards. Bet par ko?

Emīlija. Par to, ka cits vīrs tavā vietā pats būtu gājis un aiztriecis to nenormālo!

Eduards. Tikai neaizmirsti, ka tev ir slimi nervi!

7.skats

Parādās Pāvels.

Pāvels. Un neaizmirstiet arī cietējus brāļus!

Emīlija. Eduard! Re, kur viņš ir! Eduard!

Pāvels. Jā, es patiešām esmu te!

Eduards. Redzu.

Emīlija. Dari taču kaut ko, Eduard! Triec taču to nenormālo prom!

Pāvels. Piedodiet, bet es esmu absolūti normāls. Tikai nedaudz pagrimis. Tas man no ilgām pēc labākas dzīves. Katra pagrimšana sākas ar ilgām pēc labākas dzīves. Vai jūs nekad neilgojaties pēc labākas dzīves?

Emīlija. Tātad jūs neesat princis?

Pāvels. Pārlietu muļķīgs jautājums. Pat no sievietes mutes. Tiesa - es esmu gara aristokrāts, bet mēs nemēdzam sev titulus piekabināt.

Emīlija. Tad ko jūs te gribat?

Pāvels. Kādu pelmeni no jūsu maigajām rokām!

Emīlija. Bet kāpēc no manām?!... Kāpēc manu?!... Kāpēc tieši manu?... Es paņēmu tikai pusporciju! Nieka sešus pelmeņus! Kāpēc man jāatdod kāds no maniem pelmeņiem, ja tas tur stūķē iekšā veselus astoņpadsmīt?!

Eduards. Pirmkārt, es neesmu "tas tur", bet tavs vīrs...

Emīlija. Nav svarīgi!

Eduards. ... un otrkārt - es ēdu, nevis "stūķēju iekšā".

Emīlija. Tu nerunā - šai gadījumā tas ir viens un tas pats! Un ne tikai šai gadījumā! Tu vienmēr tikai to vien dari, kā stūķē iekšā!

Eduards. Lūdzu, neaizmirsti, ka tev ir slimi nervi!

Emīlija. Nemaz nedomāju to aizmirst!

Pāvels. Es atvainojos - bet kā būs ar to pelmeni?

Eduards. Vīriešu solidaritātes vārdā - ķeriet! (pamet pelmeni)

Pāvels. Pateicos, kungs! Dod Dievs jums labu erekciju un ilgu mūžu! (prom ar pelmeni)

8.skats

Emīlija. Tu mani nemīli!

Eduards. Mīlu. Bet tikai tāpēc, ka tev ir slimi nervi.

Emīlija. Nē, nemīli vis! Ja tu mani mīlētu, tad nekad nebūtu atdevis tam ubagam pelmeni!

Eduards. Kāpēc? Dot ubagiem pelmeņus ir cildeni. Bet es varu iedot pelmeni arī tev.

Emīlija. Vai tiešām tu nesaproti, ka ne jau par pelmeņiem ir runa!

Eduards. Bet par ko?

Emīlija. Kaut tu aizrītos ar to savu pusotru porciju!

Eduards. Paldies. (aizrijas un klepo)

9.skats

Uznāk Henrijs.

Henrijs. Vai paklapēt pa muguru, kungs?

Emīlija. Nav vajadzīgs! Viņš pats pie tā visa ir vainīgs!

Henrija. Pie kā, kundze?

Emīlija. Nav svarīgi! Labāk pasakiet, kas jums tie par ubagiem te blandās?

Henrija. Kur, kundze?

Emīlija. Slapstās ap ēdamzāli! Slapstās un diedelē pelmeņus! Nav iespējams mierīgi paēst

Henrijs. Nezinu, kundze - līdz šim te neviena ubaga nebija...

Emīlija. Bet tagad ir!

Henrijs. Kur jūs viņu redzējāt, kundze?

Emīlija. Tur! Tur! Viņš pagrāba pelmeni un aizskrēja!

Henrijs. Vai paskatīties?

Emīlija. Paskatīties!

Henrijs prom.

10. skats

Eduards. Paldies Dievam... izslidēja...

Emīlija. Tas tāpēc, ka tu tik šausmīgi rij! Jāēd ir lēnām!... Katru pelmeni sešdesmit reizes sakošļājot...

Eduards. Kāpēc tieši sešdesmit?

Emīlija. Nezinu. Tāpēc, ka tā ir pieņemts. Tāpēc, ka tā iesaka ārsti.

Eduards. Neesmu vēl redzējis ārstu, kurš sešdesmit reizes košļātu pelmeni.

Emīlija. Ko tu vispār esi redzējis...

Eduarda. Parīzi, Ņujorku, Romu, Tokiju, Vīni, Amsterdamu, Stokholmu, Limbažus, Kairu...

Emīlija. Beidz taču lielīties, stulbeni! Apnicis!

11.skats

Uznāk Osvalds.

Osvalds. Labdien!

Emīlija. Vēl viens kretīns...

Osvalds. Mans vārds ir Osvalds, lēdij - Osvalds Žofruā - trīsdesmit devītais grāfs de Senlermons, ar jūsu atļauju...

Emīlija. Piedodiet...

Osvalds. Tas esmu es, lēdij, kura pienākums ir atvainoties par šo nepieteikto traucējumu...

Eduards. Ja nemaldos, tad jūs bijāt tas, no kura es nopirku šīs drupas?

Osvalds. Jums tās ir drupas, bet man - tēva nams...

Eduards. Tātad jūs bijāt tas, no kura es nopirku šo tēva namu?

Osvalds. Jā, godātais - es vēl arvien esmu tas...

Eduards. Tad varbūt piesēdīsiet?

Emīlija. Jā - lūdzu - sēdieties droši man blakus!

Osvalds. Pateicos, lēdij! (apsēžas, krēsls zem viņa salūzt)

Emīlija. Vai!... Piedodiet!...

Osvalds (pieceļas un apskata krēslu). Šķiet, ka šis krēsls bija salauzts vēl pirms tam kad es tajā apsēdos....

Emīlija. Ticiet! Es to nezināju!

Osvalds. Tas dara jums godu, lēdij!

Eduards. Starp citu - viņu sauc Emīlija. Bet mani - Eduards. Eduards Rozenbergs. Emīlija ir mana sieva. Tāpēc arī viņai uzvārds ir tieši tāds pats ka man - Rozenberga. Var sacīt, ka mēs abi esam Rozenbergi!

Osvalds. Pricājās līdz ar jums.

Eduards. Varbūt tomēr piesēdīsiet - te ir vēl daži krēsli!

Emīlija. Jā - nevar taču būt, ka tie visi ir salauzti!

Osvalds. Nezinu. Es sen uz tiem neesmu sēdējis...

Emīlija. Vai te viss ir tāpat kā toreiz, kad jūs uz tiem vēl sēdējāt?

Osvalds. Ne gluži. Cik atceros, tad toreiz šis krēsls vēl nebija salauzts...

Emīlija. Vai tas bija jūsu bērnībā?

Osvalds. Jā... tas bija manā bērnībā...

Eduards. Jums ir apbrīnojami laba atmiņa!

Osvalds. Šaubos... Ja tā būtu, es noteikti atcerētos, par cik jums pārdevu savu sentēvu mītni... Kad otrā pēcpusdienā pamodos, es neatradu kabatā ne pensa...

Eduards. Par polšu.

Osvalds. Par polšu... Un cik tas būs pārrēķinot sterliņu mārciņās?

Eduards. Nu... apmēram... divas mārciņas un septiņdesmit viena sterliņa...

Osvalds. Jā... tas nav daudz...

Eduards. Protams. Man šī cena likās pieņemama. Tāpēc arī biju gatavs to maksāt.

Emīlija. Kā? Tu nopirki šo pili par polšu?

Eduards. Jā, mīļumiņ.

Osvalds. Šķiet, ka tai brīdī es biju pamatīgi piedzēries...

Eduards. Protams - jums paveicās, ka neatradāties pie stūres!

Osvalds. Piekritu... vēl jo vairāk tāpēc, ka nu jau gadus trīsdesmit es vienmēr esmu pamatīgi piedzēries...

Emīlija. Vai jūs dzerat jau kopš bērnības?

Osvalds. Kopš skolas gadiem.

Emīlija. Vai jums bija grūta bērnība?

Osvalds. Man nebija bērnības, lēdij...

Eduards. Nu, protams, Emīlij - grāfa kunga dzīve iesākās tikai līdz ar skolas gadiem!

Osvalds. Nesauciet mani par grāfu... es vairs neesmu šī titula cienīgs... Sauciet mani vienkārši par Osvaldu...

Eduards. Tad jau mēs pie reizes varētu sadzert tubrālības - sen neesmu bučojies ar vīriešiem!

Emīlija. Bet, Eduard!

Osvalds. Piedodiet - bet es vairs nedzeru.

Eduards. Ak tā?... Bet kā tad jūs dabūjat iekšā - ar klistīra palīdzību?

Emīlija. Bet, Eduard!

Osvalds. Jūs mani nesapratāt, Rozenberga kungs - man ir apnicis aizvadīt savas dienas alkohola tvanā!

Eduards. Ā - tā tad jūs turpmāk dzersit tikai pa naktīm?

Emīlija. Bet, Eduard!

Osvalds. Nē! Es vairs vispār nedzeršu!

Eduards. Vispār?...

Osvalds. Jā - ar to nu ir cauri...

Emīlija. Patiešām, Eduard - tu jau nu arī varēji ņemt priekšzīmi no Osvalda!

Eduards. Tad mums nāksies lielos daudzumos ēst gurķus un arbūzus. Tā ir vienīgā iespēja kā tikt pie šķidruma bez dzeršanas. Pretējā gadījumā mēs drīz vien aiziesim bojā no organisma dehidratācijas. To taču jūs negribētu?

Osvalds. Nē, negribētu. Pat ja zinātu, ko šis vārds nozīmē.

Emīlija. Neņemiet ļaunā, Osvald - manam vīram ir muļķīgs paradums mētāties ar svešvārdiem. Tādējādi viņš grib likt manīt, ka divus gadus ir mācījies augstskolā.

Osvalds. Jā... es arī esmu dzēris... gan Oksfordā... gan Prinstonā...

Uznāk Henrijs.

Henrijs. Es nevienu bēgošu cilvēku ar pelmeni rokās neatradu, kundze.

Emīlija. Tad varbūt viņš to pelmeni ir jau aprijis?

Henrijs. Droši vien, kundze. Es jums tā pelmeņa vietā pagatavošu. citu.

Osvalds. Henrij!

Henrijs. Mans Dievs!... Grāfa jaunskungs!...

Osvalds. Henrij! Manas bērniņas uzticamais rotaļu biedrs! Vai tu vēl atceries, kā mēs toreiz spēlējāmies smilšu kastē?!

Henrijs. Bet, grāfa jaunskungs!... Jūsu gaišība!... Kā gan es būtn spējis to aizmirst!... Jūs vēl toreiz iemaucāt man ar spainīti pa galvu!

Osvalds. Jā, Henrij! Un tu pēc tam sāki raustīt valodu Tas bija tik smieklīgi! (smejas kopā ar Henriju) Tu nekādi nevarēji izrunāt vārdu "kaķis"!... Tā vietā tu mūždien sacīji - "kaka"... un - "ķiķis"!... Vai tu vēl arvien rausti valodu, veco zēn?

Henrijs (vēl arvien smiedamies). Nē, jūsu gaišība... jo dažus gadus atpakaļ... man tieši pa to pašu vietu iespēra zirgs... Tas bija pēdējais ērzelis no slavenā Senlermonu ganāmpulka... Viņš toreiz raustījās pirmsnāves krampjos... un es neuzmanīgi biju piegājis tam pārāk tuvu... (kļūst nopietns) Kopš tā laika man ar valodas raustīšanu vairs neveicas - cik neesmu mēģinājis - nesanāk...

Osvalds. Jā, Henrij - pagātni vairs neatgriezīsi... vēl jo vairāk tāpēc, ka Senlermonu pils vaira nepieder Senlermoniēm...

Emīlija. Vai tagad šī pils sauksies par Rozenbergu?

Osvalds. Varat to saukt kaut vai par Vestminsteras abatiju...

Emīlija. Mans vīrs ir tur bijis! Vai ne, Eduard?

Eduards. Jā – tāda liela kapliča – nekas vairāk...

Osvalds. Patiešām... (Henrijam) Vai mūsu kapliča vēl arvien atrodas vecajā vietā?

Henrija. Jā, milord - es nekur to neesmu nesis!

Osvalds. Un mana tēva pīšļi - vai tie vēl arvien ir turpat?

Henrijs. Protams, milord - es tos ik pārdienas apslauku ar putekļu slotiņu!

Osvalds. Tad es tagad gribētu aizstaigāt līdz kaplicai...

Eduards. Kāpēc? Jūs, šķiet, vēl esat dzīvs?

Osvalds. Filozofiskā nozīme varat uzskatīt mani par mirušu... Bet esmu apņēmis atdzimt... sākt dzīvi no jauna...

Eduards. Bet kāpēc tieši kapličā?

Emīlija. Bet, Eduard!

Osvalds (aizrāvēs turpina, nepievērsdams uzmanību starpsaucieniem). Jā!... Sākt dzīvi no jauna!... Izārdīt to kā vecu cimdu... un tādejādi iegūto dziju ietamborēt jaunās rakstos...

Emīlija. Ieadīt...

Osvalds. Jā... par rokdarbiem man nav lielas jēgas... Es to teicu vispārfilozofiskā nozīmē... Bet civilizētā pasaule nav īstā vieta, kur būtu ieapejams nodarboties ar filozofiskiem rokdarbiem... tāpēc esmu nolēmis doties uz kādu tālu un pamestu malu... kur iekopšu nelielu sakņu dārziņu... No tā es pārtikšu... Apņemšu par sievu kādu šķīstu iezemiešu meiteni... un viņa man dāvās pulciņu civilizācijas un alkoholisma neskartu

draiskuļu... kuriem es ziemas vakaros stāstīšu savu traģisko un pamācošo dzīvi... Bet tēva pīšļus sirds man neatļauj atstāt šeit - es ņemšu tos sev līdzī tālajā ceļā...

Henrijs. Uz kuriem jūs dosities, milord?

Osvalds Neesmu vēl galīgi izlēmis... Es svārstos starp Amazones džungļiem un Lapzemi...

Henrija. Es dzirdēju, ka Amazones džungļos mitinoties indīgi zirnekļi...

Osvalds. Nu tad izlemts - uz Lapzemi! (prom)

13.skats

Emīlija. Ak... es arī gribētu kādreiz nokļūt Lapzemē...

Eduarda. Neaizmirsti, ka pirms tam ir daudzus gadus rūpīgi jādzer...

Emīlija. Eduard!

Eduards. Un to, ka tev ir slimi nervi...

Prinča balss. Sniegbaltīt!... Sniegbaltīt!...

Emīlija. Ko tas nozīme, Henrij?

Henrijs. Es nodevu viņam jūsu lūgumu, kundze... bet viņa saprašana nav visai skaidra...

"Paej sānis, labo medniek!" - tas ir viss, ko viņš man atbildēja...

Emīlija. Vai jūs tai izrādē tēlojāt labo mednieku?

Henrijs. Jā, kundze... Vēl šodien atceros, kā asaras aumaļām plūda pār maniem vaigiem...

kad ļaunā pamāte lika nogalināt Sniegbaltīti... un kā pieradījumu atnest viņai meitenes sirdi...

Emīlija. Bet jūs taču to neizdarījāt!

Henrijs. Man toreiz necēlās roka... Tāpēc nošāvu stirnu... un aiznesu Sniegbaltītes sirds vietā ļaunajai pamātei stirnas sirdi...

Eduards. Pret to, droši vien, iebilda dzīvnieku aizsardzības biedrība?

Henrijs. Nē - viņi toreiz neko neuzzināja. Bet Sniegbaltīte pēc tam kļuva par manu sievu...

sakarā ar to, ka princis bija neparedzēti sajucis prātā...

Emīlija. Vai par to pašu, kura pirms nāves jums paguva nodiktēt pelmeņu pagatavošanas recepti?

Henrijs. Jā... tā bija viņa...

Eduards. Bail pat iedomāties, kas būtu noticis, ja viņa nepagūtu... Ko mēs te tagad ēstu?

14.skats

Uzstreipuļo Osvalds.

Osvalds. Ardievu, Lapzeme! Ardievu, mani sapņi! Palieliet sveikas, šķīstās iezemiešu jaunavas! (nokrīt)

Henrijs. Grāfa jaunskungs!... Jūsu gaišība!... Milord... Kas jums notika?!...

Eduards. Manuprāt viņš nokrita.

Henrijs. Jā - bet jābūt taču kaut kādam iemeslam - ne no šā, ne no tā cilvēki nekrīt
 Eduards. Nesakiet vis - esmu redzējis arī personības, kuras gāžas gar zemi tāpat vien -
 sava prieka pēc.

Henrijs. Piedodiet, kungs - bet šādos gadījumos prieks acīmredzot tomēr ir iemesls.

Emīlija. Vai tiešām viņu neviens tā arī nepacels?!

Eduards. Ja milords ir nokritis sava prieka pēc, tad būtu netaktiski viņu tagad traucēt!

Henrijs. Un ja nu tas tomēr nav prieka pēc?

Eduards. Jūs domājat, ka viņš vienkārši ir piedzēries?

Emīlija. Vai jums prāts! Osvalds taču vairs nedzer!

Eduards. Tad es patiesi nezinu...

Henrijs. Varbūt mēģināt viņu tomēr kaut kā uzdabūt uz kājām?

Eduards. Kā? Viņš taču nedzer!

Emīlija. Varbūt ar pelmeni?...

Eduards. Varbūt ar pelmeni...

Henrijs. Tad ar pelmeni?

Emīlija. Un kāpēc gan ne!

Eduards. Patiešām! Iebāziet viņam mutē pelmeni! Vai tad tas nav Senlermonu
 tradicionālais ēdiens?

Henrijs. Labi, kungs. (iebāž Osvaldam mutē pelmeni)

Osvalda lēni pieceļas.

Emīlija. Piesēdieties, Osvald!... (piestumj krēslu.)

Osvalds apsēžas krēslā, tas salūzt.

Emīlija. Vai!... Piedodiet!... Izrādās, ka arī šis ir salauzts...

Osvalds (pieceldamies). Nekas, lēdij... es jau esmu pieradis... (apsēžas citā krēslā) Dīvaini...
 Kāpēc šis nelūzt?

Eduards. Mēģiniet pārsēties citā!

Osvalds (pārsēžas). Nē... Šis arī nelūzt...

Eduards. Tad es nezinu...

Emīlija. Bet kas jums pirmīt notika, Osvald? Kāpēc jūs nokritāt?

Osvalds. Kā - kāpēc? Tāpēc, ka tas krēsls izrādījās salauzts!

Emīlija. Nē, nē - es domāju - vēl pirms tam!

Osvalds. Pirms tam?... Ak tā!... Es nekādi nevarēju atrast sava tēva pišļus! Vai varat
 iedomāties - izvandīju visu kapliču!... Mātes pišļi ir... abu vectētiņu un vecmāmiņu
 pišļi - arī... Netrūkst nevienu - līdz pat pirmajam grāfam Senlermonam un viņa
 laulātajai draudzenei Sārai... Bet tēva pišļu nav!

Henrijs. Nevar būt! Vēl šorīt es tos apslaucīju!

Osvalds. Tad varbūt tu esi aizslaucījis kaut kur projām?

Henrijs. Nē, milord! Esmu pārlicināts, ka pēc apslaucīšanas tie palika turpat!

Osvalds. Bet kur?... Nevaru taču es Lapzemē ierasties bez tēva pišļiem! Ko tur par mani
 padomās?!...

Eduards. Ja pīšļi bija īpaši vērtīgi, tad kāds tos droši vien ir nozadzis...

Emīlija. Viņš!

Visi. Viņš?...

Emīlija. Jā - noteikti viņš!

Eduards. Kurš tad?

Emīlija. Tas pats, kurš nozaga mums pelmeni! Tā jau tas parasti notiek - iesāk ar pelmeņiem un nobeidz ar pīšļiem!

Henrijs. Varbūt aizpeidžerēt komisāram Braunam?

Osvalds. Vai tev ir viņa peidžera numurs?

Henrijs. Jā, milord - ja man kas pazūd, es vienmēr peidžerēju komisāram Braunam.

Osvalds. Nu, tad peidžerē, Henrij!... Peidžerē, veco zēn!... Peidžerē!...

Henrijs prom.

15.skats

Osvalds. Vecais, labais Henrijs... Lapzemē man viņa ļoti pietrūks...

Eduards. Vai drīkstu jums piedāvāt viskiju no savas glāzes?

Osvalds. Bet jūs pats?

Eduards. Es varu dzert arī no pudeles.

Osvalds. Nē - tad jau labāk es dzeršu no pudeles - man tomēr ir lielāka pieredze - uz jūsu veselību, lēdij!

Emīlija. Jūs esat tik uzmanīgs.

Osvalds. Jūs man glaimojat...

Emīlija. Nepavisam ne - mans vīrs, piemēram, nekad vēl nav dzēris uz manu veselību!

Eduards. Nav tiesa - es bieži mēdzu slepus ieraut uz tavu veselību!

Emīlija (ignorēdama Eduardu). Kā jūs domājat, Osvald - kāpēc tam diedelniekam piepeši savajadzējās jūsu tēva pīšļus?

Osvalds. Kas to lai zina, lēdij - tagad jau zog bez izšķiršanas visu, kam vien iespējams piekļūt. Tāds laiks... Jums ieliet?

Emīlija. Pateicos - es lietoju tikai etiķi...

Osvalds. Nu, ja - jums taču ir slimi nervi... (Eduardam) Un jums?

Eduards. Man ar nerviem viss kārtībā - lejjiet droši!

Osvalds. Pusīti?

Eduards. Baidos, ka pus pudele šai glāzē neietilps - lejjiet, cik saiet!... Pateicos... Redziet, kā jums nekas nesanāca ar to atmešanu...

Osvalds. Jā... bet nevaru taču es nedzert, ja ir nozagti mana tēva pīšļi... Viņš man bija ļoti tuvs... Cēls cilvēks... tikai vienmēr piedzēries... Es pēc dabas esmu ļoti jūtīgs... Jaunībā pat mēdzu sacerēt dzejoļus... Vai nolasīt jums kādu?

Emīlija. Tas būtu brīnišķīgi!

Osvalds (nolasa dzejoli).

Reiz, apmeklēdams kādu krogu,
es tevi redzēju pa logu,
kur savu daiļo, trauslo galvu

tu lepni aiznesi kā balvu!

Man gribējās šo balvu gūt,
tev līdzās dzīves ceļā būt -
tāpēc es atstāju to krogu
un braši izlēcu pa logu!

Bet tevi panākt nebij spēka,
jo citā krogā kritu grēkā -
tur žūpoju līdz rīta gaismai,
līdz kādai apskaidrībai baismai,

Kas vēstīja, ka tava daile,
kas sirdī man vēl šodien gailē,
ir zudusi uz visiem laikiem
un tagad līdzinās vien tvaikiem,

Kas karsti geizeros gan kūp,
bet līdz ar gadu simtiem drūp,
un neieraudzīt vairs nekad
man tevi, kā tu gāji tad!

Nu - kā?

Emīlija. Manuprāt... tīri jauki...

Osvalds. Tas dzejolis bija par mīlestību...

Eduards. Es to sapratu jau no jūsu pozas!

Osvalds. Bet tas vēl nav viss! Vai redzat tur to paaugstinājumu? Tā patiesībā ir skatuve!

Uz tās es mēdzu iestutēt mājas izrādes!

Eduards. Jā, jā - ar Princi no "Sniegbaltītes" mēs jau iepazīnāmies - ļoti inteligents cilvēks!

Vai nav tiesa, Emīlij?

Osvalda. Vai gribat - es iestudēšu šim vakaram par godu "Trīs ruksīšus un vilku"?

Eduards. Kāpēc tieši "Ruksīšus"?

Osvalds. Man liekas, ka tas būtu jauki! Kā jums šķiet, kundze?

Emīlija. Jā, protams - es labprāt paskatīšos...

Eduards. "Trīs ruksīši" ir manas sievas mīlākā luga - viņa bieži vakaros mēdz to pārlasīt!

Vai nav tiesa, Emīlij? Tajā ir tik daudz gudru atziņu!

Osvalds (Emīlijai). Vai ne?

Emīlija. Jā, jā... protams...

Osvalds. Es jau šobrīd varu iedomāties, cik skaisti tas notiks... Skatuve... dekorācijas...
prožektoru gaisma... atveras priekšskars... un pelmeņi...

Emīlija. Pelmeņi? Jūs gribējāt teikt - ruksīši?

Osvalds. Jā, jā - gan ruksīši, gan pelmeņi...

Eduards. Es saprotu. - atveras priekšskars, un tur - ruksīši ēd pelmeņus!

Osvalds. Nē... Ne gluži tā... Pēc senas tradīcijas, skatītāji izrādes laikā ēd pelmeņus...

Eduards. Un aktieri?

Osvalds. Nē - aktieri pelmeņus neēd - viņi runā tekstu. Pelmeņu ēšana pasliktina dikciju...

Eduards. Es saprotu... Bet kāpēc tieši pelmeņus?

Osvalds. Kaut kas taču skatītājiem izrādes laikā ir jāēd!... Ja viņi ēdis konfektes vai šokolādi, papīru čaboņa traucēs aktieriem spēlēt... Bet pelmeņu ēšana ir kluss process... maigs un delikāts... Vai saprotat?

Eduards. Saprotu.

Osvalds. Tātad - pils torņa pulkstenis nozvana divpadsmit...

Emīlija. Divpadsmit?

Osvalds. Jā - pēc tradīcijas, izrāde sākas tieši pusnaktī...

Emīlija. Ak tā - Henrijs taču teica...

16.skats

Ienāk Henrijs.

Henrijs. Es aizpeidžerēju, jūsu gaišība - domāju, ka komisāra kungs drīz būs klāt.

17.skata

No trim pusēm ielec komisārs Brauns, Anželika un Barbara ar automātiem šaušanas gatavībā.

Brauns. Rokas aiz pakauša! Visiem gulties!

Brauns un viņa pavardones atklāj uguni pāri galvām. Pārējie metas gar zemi.

Brauns. Policijai peidžerējāt?

Henrijs. Jā - es tas biju, komisāra...

Brauns. Nekustēties! Līdz apstākļu noskaidrošanai palieciet visi, kur esat! Meitenes tūlīt uzskicēs jūsu izvietošanu telpā un noņems pirkstu nospiedumus.

Anželika un Barbara ķeras pie darba.

Brauns. O - es skatos - jums te ir viskijs!

Eduards. Cienājaties, komisāra kungs - tas jums!

Brauns. Darba laikā vienam neērti dzert - vai jūs man nepievienotos?

Eduards (celandamies). Neredzu iemesla atteikt!

Brauns. Tad nāciet!

Anželika. Bet es vēl neesmu viņu uzzīmējusi!

Brauns. Nekas - uzzīmēsi pēc atmiņas!

Eduarda (piesēžas pie galda). Jums ieliet vai dzersiet no pudeles?

Brauns. Ielejiet! Policijas komisāram darba laikā nepieklājas dzert no pudeles.

Eduards (salej Braunam, paceļ pudeli). Uz jūsu veselību, komisāra kungs!

Brauns. Ļoti labs tosts! (paceļ glāzi) Ar ko man tas gods saskandināt?

Eduards. Rozenbergs. Eduards Rozenbergs. Esmu šo krāšņo drupu jaunais īpašnieks.

Brauns. Tāpēc es domāju, ka neesmu ar jums vēl sadzēris!

Eduards. Jā, mēs ar sievu nupat tikai ievācāmies. Un uzreiz nodomājām, ka derētu ar jums sadzert! Vai ne, Emīlij? Uz iepazīšanos, komisāra kungs!

Brauns. Ļoti labs tosts! (saskandina ar Eduardu un iedzer) Vai jūs, Rozenberga kungs, gadījumā neesat lietas kursā par to, kas te notiek?

Eduards. Mēs gatavojamies iestudēt supergrāvēju "Trīs ruksīši". (ielej Braunam)

Brauns. Man diemžēl ir tikai divi ruksīši...

Eduards(paceļ pudeli). Nu tad - uz viņu veselību!

Brauns. Ļoti labs tosts! Policista darbā veselībai ir izšķiroša nozīme! (inspektorēm) Vai jūs jau bijāt pārbaudīties?

Barbara. Tieši tā, komisāra kungs!

Anželika. Mums tur neko neatrada!

Eduards (saskandina ar komisāru un iedzer, inspektorēm) Vai gribat trīs ruksīšus nospēlēt? Mākslinieciskā pašdarbība būtiski paaugstinās jūsu kultūras līmeni!

Brauns. Jā – kultūras līmenim policista darbā ir izšķiroša nozīme.

Barbara. Bet mēs esam tikai divas!

Brauns. Re, kur trešais vārtās!

Eduards (ieliedams Braunam). Tā ir mana sieva! Namamāte, tā sacīt. Viņas vārds ir Emīlija. Emīlija Rozenberga.

Brauns. Jūtos pagodināts. (paceļ glāzi, Emīlijai) Brauns. Komisārs Brauns. Esmu šeit sakarā ar kādu steidzamu izsaukumu. Tam ir zināms sakars arī ar mākslu. Ar trim ruksīšiem, starp citu. Pareizāk sakot – ar vienu no viņiem. Ar trešo. Vai nevēlaties nospēlēt trešo ruksīti, Rozenbergas kundze? Sakarā ar pārceļšanos uz jaunu dzīvesvietu.

Emīlija. Man ir slikti...

Eduards (čukstus Braunam). Viņai ir slimi nervi...

Brauns. Piedodiet – es to nezināju. Tādā gadījumā priekšlikums tiek atsaukts. Ko vēl mēs varētu darīt jūsu labā?

Eduards. Varbūt iedzersim uz viņas veselību?

Brauns. Bet protams! Kā man pašam tas neienāca prātā?

18.skats

Uz apdrupušajiem mūriem parādās Pāvels.

Pāvels. Bet kas iedzers uz manu veselību?

Emīlija (pielec kājās). Tas ir viņš! Tas pats, kurš nolaupīja mums pelmeni, bet Osvalda tētīm - pīšļus!

Brauns. (Emīlijai). Rozenbergas kundze, nekļūstiet vieglprātīga – neaizmirstiet, ka jums ir slimi nervi - lūdzu, atgriezieties guļus stāvoklī un atļaujiet par visu pārējo parūpēties policijai – citādi – kāpēc tad mēs te esam? Par ko jūs maksājat nodokļus? (kad Emīlija ir apgūlusies) Sprostuguni!

Inspektora šauj. Pāvels pazūd no mūra.

19.skats

Anželika. Laikam netrāpījām...

Barbara. Vai uzsākt vajāšanu?

Brauns. Vai te jūs jau beidzāt? Visu sazīmējāt?

Anželika. Jā, komisāra kungs. (rāda zīmējumu) Vai smuki?

Brauns. Vairāk gan izskatās pēc bifeliem, kas sagūluši piesaulē, bet Pikaso ir izdevies pārdot vēl briesmīgākus darbus. Labi – varat uzsākt vajāšanu.

Inspektora šaudamas metas prom.

20.skats

Brauns. Nu? Kas mums te vēl dienas kārtībā?

Eduards. Viskijs, komisāra kungs! (lej)

Osvalds. Un trešais ruksītis...

Eduards (paceļ pudeli). Uz trešā ruksīša veselību, komisāra kungs!

Brauns. Patiešām – viņam taču ir slimi nervi! (saskandina ar Eduardu)

Henrijs. Varbūt aiznest viņu uz kapliču? Tur taisni ir atbrīvojušies viena vieta.

Brauns. Vai tad stāvoklis būtu jau tik nopietns?

Eduards. Tādas lietas labāk ir nokārtot savlaicīgi, komisāra kungs.

Brauns. Tad nesiet!

Henrijs pieceļas un paceļ Emīliju.

Eduards. Un, atpakaļ nākot, paķeriet vēl viskiju un glāzes!

Henrijs. Labi, kungs. (prom ar Emīliju)

21.skats

Brauns(Osvaldam). Un jūs ko vēl tur vērtāties?

Eduards. Tas ir bijušais šo drupu īpašnieks. Viņam tās patiesībā ir tēva nams. Trīsdesmit devītais grāfs de Senlermons. Viņš mēģina atmest dzeršanu.

Brauns. Jā – atceros. Skolas gados mēs šad tad kopā dzērām. Tagad es esmu uzdzēries jau līdz policijas komisāram. Bet toreiz mēs vēl sēdējām vienā solā. Vai atceraties, Senlermonam kungs?

Osvalds (trausdamies kājās). Neatceros. Šie smadzeņu centri man acīmredzot ir nodzerti.

Brauns. Un kā tad sokas ar atmešanu? Vai pagūsit pirms pārējo smadzeņu centru nodzeršanas?

Osvalds. Biju jau atmetis... Bet tad tas nelietis izzaga no kapličas mana tēva pīšļus... Es ceru, ka jūs tos atdabūsit atpakaļ, komisāra kungs?

Brauns. Vai kapliča bija pieslēgta pie signalizācijas?

Osvalds. Nē...

Brauns. Nodrošināta ar kādām pretaizdzīšanas ierīcēm?

Osvalds. Nē...

Brauns. Vai pīšļi bija apdrošināti?

Osvalds. Ne...

Brauns. Tad baidos, ka nespēsīm jums līdzēt...

Osvalds. Bet ko tad man iesākt, komisāra kungs? Mani taču gaida Lapzemē!

Brauns. Varbūt mēģiniet panākt mierizlīgumu ar zagli?

22.skats

Uzskrien Pāvels.

Pāvels. Ja es adekvāti novērtēju situāciju, tad pareizāk būtu labprātīgi nodot sevi policijas rokās – vai ne, komisāra kungs? (paceļ rokas)

Osvalds (uzbrēc Pāvelam). Tevis dēļ es nevaru atmetēt dzeršanu, nelieti!

Brauns. Acumirkli, Senlermona kungs! Prezumpēsīm atskrējušā nevainību! Nāciet pie galda un iebaudiet kādu malku, kamēr vēl neesat atmetis dzeršanu, bet es tikmēr noformēšu aizdomās turamā labprātīgo padošanos, ja klātesošajiem nav būtisku iebildumu.

Osvalds. Piedodiet. Es mazliet nesavaldījos. (apsēžas pie galda un pabeidz pudeli)

Eduards. Bet man?!

Brauns. Un man?!

Osvalds apjucis skatās te uz izdzerto pudeli, te uz apkārtējiem.

Pāvels. Nesmuki sanāca, ko?

Osvalds. Jā... šķiet, ka ir pēdējais brīdis doties uz Lapzemi...

Eduards. Bet "Ruksīši"?

Brauns. Patiešām – kur tad mani ruksīši?

Osvalds (Pāvelam). Kur tu liki ruksīšus, nelieti?!

23.skats

Uz mūriem parādās Anželika un Barbara.

Barbara. Re, kur viņš ir!

Anželika. Paejiet malā, komisāra kungs – mēs mēģināsim viņam trāpīt!

Brauns. Ja jūs mēģināsīt trāpīt viņam, tad noteikti trāpīsīt man!

Barbara. Labi, komisāra kungs – tad mēs mēģināsim trāpīt jums!

Brauns. Nē, nē – labāk ejiet gatavoties izrādei – Senlermona kungam pēc piecām minūtēm ir jābūt Lapzemē – es pats te ar visu tikšu galā!

Osvalds. Bet trešais ruksītis?

24.skats

Uznāk Henrijs ar viskiju un glāzēm.

Henrijs (Osvaldam). Es viņu noguldīju blakus jūsu māmiņai, milord. (pārējiem) Jūsu viskijs un glāzes, kungi!

Eduards. Pateicos, Henrij.

Osvalds. Nu, kā es varu mēģināt, ja trešais ruksītis gul?!

Brauns. Vai jūs nevarat sākt ar tiem skatiem, kur trešā ruksīša nav?

Osvalds (uz Pāvelu). Varbūt lai viņš nāk par trešo ruksīti? Tas viņam būs sods par mana tēva pīšļu apgānīšanu!

Anželika (apskata Pāvelu). Bet tīri simpātisks ruksītis... Priecājos, ka mēs tevi nenokniebām!

Pāvels. Šoreiz prieks ir abpusējs, jaunkundz.

Barbara. Un kā tad tevi sauc, ko?

Pāvels. Pāvels. Paša.

Anželika. Vai tā tevi sauca māte?

Pāvels. Jā – arī māte. Un reizēm par sukinsinu. Kad paaugos, sapratu, ka viņa pilnībā neizprot šī vārda nozīmi.

Barbara. Mātei to var piedot.

Anželika. Mātei var piedot visu.

Barbara. Nu ja – tu arī kādreiz būsi māte.

Anželika. Vai tad tu ne?

Barbara. Es nezinu... Ar bērniem ir grūti... Zēni ar laiku nodzeras... bet meitenes saslimst ar venēriskajām slimībām...

Anželika. Zēni arī mēdz slimot ar venēriskajām slimībām!

Barbara. Nu... ne visi... Kā ir ar tevi, Paša – vai esi vesels?

Pāvels. Paldies par apvaicāšanos. Jau piecus gadus mokos ar radikulītu. Bet citādi viss ir kārtībā.

Anželika. Un kā tas izpaužas? Vai parādās kādas pumpas?

Brauns. Ei! Manuprāt tam nav nekāda sakara ar lietu!

Eduards. Patiešām, komisāra kungs – labi, ka nelīst!

Brauns. Tad ko jūs gaidāt? Ielejiet!

Barbara. Piedodiet, komisāra kungs...

Eduards ielej un saskandina ar Braunu un Osvaldu.

Anželika. Uzvārds?

Pāvels. Vai tā ir nopratināšana?

Anželika. Nē – iztaujāšana.

Pāvels. Žēl gan. Iztaujāts es esmu bieži... bet nopratināts – vēl ne reizes...

Anželika. Uzvārds!

Pāvels. Samojedova kungs.

Anželika. Pavalstniecība!

Pāvels. Bezpajumtnieks.

Anželika. Izcelšanās?

Pāvels. No pērtiķa.

Anželika. Ticība?

Pāvels. Anarhists.

Anželika. Trešo ruksīti spēlēsi?

Pāvels. Nespēlēšu.

Anželika. Kāpēc tad tā?!

Pāvels. Principa pēc.

Barbara. Manuprāt tas ir ļoti muļķīgs princips. Pašdarbība paaugstina mūsu kultūras līmeni!

Pāvels. Man ir pretēja rakstura problēmas. Es cenšos pazemināt savu kultūras līmeni līdz robežai, kas man ļautu bez problēmām integrēties modernajā sabiedrībā.

Anželika. Komisāra kungs!... Viņš nenāk!...

Eduards. Varbūt pamēģiniet viņu piedzirdīt? Daudziem aktiera talants pilnvērtīgi atraisās tikai dzērumā!

Pāvels. Es esmu atturībnieks.

Eduards. Nu gan ir laiki pienākuši – kur vien skaties – visapkārt vieni atturībnieki...

Brauns. Labi – ejiet gatavoties izrādei un atstājiet šo kungu manā ziņā – esmu pārliecināts, ka viņš drīz vien ar prieku jums pievienosies!

Osvalds. Es paļaujos uz jums, komisāra kungs. (pieceļas)

Anželika. Nu? Kur tad mēs mēģināsim?

Henrijs. Nāciet – es jums parādīšu.

Barbara. Bet kurš būs vilks?

Osvalds. Varbūt Rozenberga kungs neiebilstu?

Eduards. Jā – šķiet, ka esmu jau pietiekoši iedzēris!

Visi, izņemot Braunu un Pāvelu, prom.

25.skats

Brauns. Nu, ko, Samojedov... tad neiesi par trešo ruksīti?

Pāvels. Nē.

Brauns. Labi! Veriet ciet priekškaru un izsludiniet starpbrīdi, jo tik asiņaini skati nav domāti publikai!

Veras ciet priekškarš, atskan asinis stindzinošs Pāvela kliedziens.

Princis (uzskrien uz proscēnija). Sniegbaltīt!... Sniegbaltīt!.. (prom)

2.cēliens

1.skats

Turpat. Nu jau paaugstinājums patiešām izskatās pēc skatuves ar aizvērtu priekškaru.

Samaņu zaudējušais Pāvels ir piesiets pie krēsla. Henrijs uzkopj telpu un izvieto prožektorus. Brauns malko viskiju.

Brauns. Ir gan mugurkauls tādām anarhistam... Es viņa vietā jau sen būtu piekritis tēlot trešo ruksīti... Un tu, Henrij?

Henrijs. Nevar jau visi būt aktieri, komisāra kungs – kādam arī par izrādes tehnisko nodrošinājumu ir jā rūpējas... Turklāt es esmu palicis skatītāju atmiņā kā Labais Mednieks... Negribas bojāt imidžu... Ja atkal tiktu iestudēta "Sniegbaltīte"... vai "Sarkangalvīte un vilks"... Kur vēl ir labie mednieki?

Brauns. Nezinu, Henrij... Esmu lietas kursā tikai par labajiem policistiem... Kad būsī te piekopis, atnes man kaut ko uzkodām, veco zēn - sasodīti daudz spēka prasa tāda anarhista iztaujāšana.

Henrijs. Labi, komisāra kungs.

Brauns. Cik viņi tālu ir ar to izrādi?

Henrijs. Vēl mēģina, komisāra kungs. Ko jums atnest? Pelmeņus ēdīsīt?

Brauns. Edīšu.

Henrijs. Jums pusporciju vai divas?

Brauns. Četras.

Henrijs. Katru uz sava šķīvja vai visas uz viena?

Brauns. Pēc taviem ieskatiem, veco zēn...

Henrijs. Labi, komisāra kungs. (prom)

2.skats

Pulkstenis nosit vienpadsmit reizes. Brauns refleksīvi ieskatās savā pulkstenī. Pāri telpai, citiem neredzams, pārslid vecā Grāfa rēgs. Pāvels atgūst samaņu.

Brauns. Nu ko, Samojedov - atjēdzies?

Pāvels. Kur es esmu?

Brauns. Pie savējiem - es arī sirds dziļumos esmu anarhists... Kā jūties?

Pāvels. Krietni labāk. Jūsu veiktā masāža, šķiet, ir atbrīvojusi mani no radikulīta. Jūtos kā no jauna piedzimis. Es labprāt jums paspiestu roku, komisāra kungs, bet šobrīd tas diemžēl nav iespējams. Kur jūs to visu apgūvāt, ja nav noslēpums?

Brauns. No vecmāmiņas. Viņa dienēja flotes kājniekos. Jaunībā palīdzēja sabiedrotajiem cīņā pret Napoleonu. Starp citu – tā bija viņa, kas pie Vaterlo ar vienu vienīgu dūres sitienu salauza žokli Napoleona zirgam.

Pāvels. Nu jā – jums līdz tam vēl tālu...

Brauns (turpina). Pēc tam viņa piedalījās abos pasaules karos... cīnījās Vjetnamā... vēlāk Afganistānā... bet pa starpām nodarbojās ar manu audzināšanu...

Pāvels. Un kurā pasaules malā tad jūsu vecmāmiņa atrodas šobrīd?

Brauns. Mājās. Ārstē salauzto kāju. Viņa pirms pāris dienām pedagoģiska trakuma lēkmē iespēra man pa ausi. Kauli kļuvuši pārāk trausli... Vecums... Ko tu padarīsi... Varbūt nospēlēsi tomēr to trešo ruksīti ?

Pāvels. Nekādi nevaru, komisāra kungs. Principa jautājums, kā jau teicu. Anarhisti nekad nespēlē trešos ruksīšus. Tas grautu mūsu kustības pamatus. Īsts anarhists ir gatavs pat mirt – lai tikai nevajadzētu spēlēt trešo ruksīti.

3.skats

Uznāk Henrijs ar pelmeņu šķīvi.

Henrijs. Jūsu pelmeņi, komisāra kungs - es nolēmu tos saservēt pa pusporcijai uz atsevišķiem šķīvjiem - te būs pirmais.

Brauns. Pateicos, veco zēn!

Henrijs. Ja jūs neiebilstat, man tagad vajadzēta iet pasuflēt mēģinājumā, komisāra kungs...

Brauns. Protams, Henrij.

Henrijs. Kad šķīvi būs izēdis, es atnesīšu nākamo - ja nesīšu visus uzreiz, tie ātri atdzīsīs.

Brauns. Labi, veco zēn.

Henrijs. Jūs tikai pakliedziet.

Brauns. Katrā ziņā...

Henrijs. Labu ēstgribu, komisāra kungs.

Brauns. Bet protams, veco zēn...

Henrijs prom.

4.skats

Brauns. Nu - ko skaties, Samojedov - arī kādu pelmeni gribi?

Pāvels. Gribru.

Brauns. Nu, ko lai ar tevi iesāk... Man te ir daži neatklāti noziegumi uzkrājušies... (izvelk piezīmju grāmatiņu) It kā jau nekas īpašs... bet pasliktina statistiku.... Ja tu atzītos to izdarīšanā... es būtu ar mieru piešķirt tev dažus pelmeņus... Tā teikt - par katru noziegumu - vienu pelmeni... Vai varam tā sarunāt?

Pāvels. Varam.

Brauns. Labi. Tad sāksim. Kas man te bija?... (šķirsta piezīmju grāmatiņu) Ahā... Vai tu pirms trim gadiem uzspridzināji gubernatora automobili līdz ar visu, kas tur iekšā - pašu gubernatoru, viņa kundzi, šoferi un četrus miesassargus ieskaitot?

Pāvels. Es.

Brauns. Malacis! Še pelmenis!

Pāvels. Paldies.

Brauns. O - es redzu - tu esi labi audzināts!

Pāvels. Visi anarhisti ir labi audzināti.

Brauns. Bet nenovirzīsimies no tēmas... (šķirsta piezīmju grāmatiņu) Kas mums vēl te būtu tāds interesants?... O! Vai tu aizpagājušajos Ziemassvētkos nodedzināji nespējnieku patversmi līdz ar visiem tās iemītņiem?

Pāvels. Es.

Brauns. Malacis! Še, vēl viens pelmenis!

Pāvels. Paldies.

Brauns. Nav par ko - darījums ir abpusēji izdevīgs! (šķirsta piezīmju grāmatiņu)

Tikmēr, pārējiem neredzams, atkal uznāk vecais Grāfs, izdzer tukšu Brauna viskija glāzi, aprij visus pelmeņus, pievāc viskija pudeli un aiziet.

Brauns. Lūk!... Vai tu izvaroji un zvēriski noslepkavoji divas vidusskolnieces izlaiduma vakarā?

Pāvels. Es.

Brauns. Malacis!... (sniedzas pēc pelmeņa) Ei!... Kurš aprija manus pelmeņus?!...

Pāvels. Es.

Brauns. Kā tad tu to dabūji gatavu?

Pāvels. Nav svarīgi. Dodiet pelmeni! Nē - divus!

Brauns. Kādu pelmeni, ja tie visi ir nosperti!

Pāvels. Mani tas neinteresē - bija runāts - pelmeni par katru atzišanos - kur jūs tos ņemat — tā ir jūsu darīšana!

Brauns. Labi, labi - tikai bez emocijām! (sauc) Henrij!

Prinča balss (atsaucas). Sniegbaltīt!...

Brauns. Kas tur par idiotu ākstās?...

Pāvels. Es.

Brauns. Nemuldi!

Pāvels. Vēl viens pelmenis!

Brauns. Aizveries! (sauc) Henrij!!!

Prinča balss (atsaucas). Sniegbaltīt!!!!...

Brauns. Traks var palikt...

5.skats

Uznāk Henrijs.

Henrijs. Jā, komisāra kungs?

Brauns. Kas par idiotu tur visu laiku bļautās?

Pāvels. Es. Vēl viens pelmenis!

Brauns. Klausies... Samojedov... tas vairs nav asprātīgi...

Henrijs. Vai jūs runājat par princi, komisāra kungs?

Brauns. Nē - par šo te anarhistu! Esi tik laipns, veco zēn, un atstiepi man nākamo pelmeņu porciju!

Henrijs. Porciju vai šķīvi, komisāra kungs?

Brauns. Bet kāda tur starpība?

Henrijs. Es jau jums teicu, ka saservēšu pelmeņus pa pusporcijai. Ja jūs vēlaties veselu porciju, tad es jums atnesīšu uzreiz divus šķīvjus.

Brauns. Ak Dievs, cik sarežģīti... Tiec pats galā ar saviem šķīvjiem - man ir vajadzīgi pelmeņi - bez tiem es nevar turpināt darbu!

Henrijs. Es saprotu, komisāra kungs. (prom)

6.skats

Prinča balss. Sniegbaltīt!...

Brauns. Atkal!... (ieklusās) Kur vien pagriezies, visur kāds kaut ko pieprasa – ja ne pelmeņus, tad vismaz Sniegbaltīti... Labi, pieņemsim, ka Sniegbaltīte uz mani neattiecas... (skatās piezīmju grāmatiņā) Tā... juvelierveikala aplaupīšana līdz ar sarga perversu noslepkavošanu un tam sekojošu liķa apgānīšanu... Nu, Samojedov - kurš to izdarīja?

Pāvels. Nav ne jausmas!

Brauns. Kā - nav ne jausmas? Vai tad tu pelmeņus vairs negribi?

Pāvels. Es vēl neesmu saņēmis četrus iepriekšējos!

Brauns. Četrus?!

Pāvels. Jā - četrus - es ļoti rūpīgi skaitu - par katru atzīšanos - viens pelmenis - tā mēs vienojāmies!

Brauns. Nu, Samojedov... man liekas, ka nupat jau tu sāc kļūt pārāk nekaunīgs...

Pāvels. Tad paskaitiet pats!

Brauns. Labi, Samojedov - beidz krist uz nerviem - atzīsties un ejam tālāk!

Pāvels. Nē!

Brauns. Nē?

Pāvels. Nē!

Brauns. Labi - došu tev divus pelmeņus par katru atzīšanos!

Pāvels. Nē!

Brauns. Trīs!

Pāvels. Nē!

Brauns. Četrus!

Pāvels. Nē!

Brauns. Septiņus!!!

Pāvels. Nē!

Brauns. Cik tad tu gribi?

Pāvels. Tos četrus, kuri man jau pienākas!

Brauns. Bet tūlīt taču tu tos dabūsi! Vecais lāga zēns Henrijs jau aizgāja tiem pakaļ!

Pāvels. Kad dabūšu, tad turpināšu atzīties!

Brauns. Sociālists nolādētais... (grib iedzert) Ei!... Bet kur tad ir mana viskijs?... Nevar būt ka es to visu esmu jau iztempis... (meklē, tad kliedz) Velns lai parauj!... Kurš nospēra manu viskiju?!...

Pāvels. Es jums ieteiktu sūdzēties policijā.

Brauns. Aizveries, Samojedov... (turpina meklēt)

Citiem neredzams, atkal parādās vecais Grāfs un lēni slīd pa telpu, augstu virs galvas turēdams pusizdzerto viskija pudeli.

Pāvels. Piedodiet, protams, ka es jaucos policijas darīšanās, komisāra kungs, bet man ir radušās aizdomas, ka tur aizlido jūsu viskijs.

Brauns. Samojedov!...

Pāvels. Paskatieties pats!

Brauns (pamana viskija pudeli, brīdi pārsteigts seko tās trajektorijai). Velns lai parauj, Samojedov... Jau gandrīz trīsdesmit gadus strādāju policijā... bet lidojošu viskiju... nudien redzu pirmoreiz...

Pāvels. Tas nozīmē, ka kaut kur tuvumā ir jābūt ligzdai... pilnai ar maziem viskijēniem... Šis acīmredzot ir viskiju tēviņš – izlidojis paskatīties, vai tuvumā nav kas ēdams atrodams... Mātīte droši vien tup ligzdā un silda mazuļus...

Vecais Grāfs ar viskiju pazūd no redzesloka.

Pāvels. Aizlidoja...

Brauns. Paklau... Samojedov... tu taču esi nedzērājs... vai ne?... Vismaz tu tā teici...

Pāvels. Vai jūs arī vēlaties atmet dzeršanu, komisāra kungs? Tas ir ļoti vienkārši – ņemiet spaini ar viskiju... iemetiet tajā beigtu kaķi...

Brauns. Samojedov!... Savas anekdotes pataupi anarhistu sapulcēm!... Es tikai gribu, lai tu apstiprini, ka esi pie pilnas saprašanas un arī redzēji to lidojošo pudeli!

Pāvels. Jā – lidojošu pudeli es patiešām redzēju, bet to, ka esmu pie pilnas saprašanas, gan nevaru apgalvot.

Brauns. Kā to saprast? Tu varbūt gribi teikt, ka esi nenormāls? Izmucis no kādas dziednīcas?

Pāvels. Nē – izmucis es ne no kurienes neesmu – mani no visām vietām vienmēr izsviež labprātīgi – bet kā es varu teikt, ka esmu pie pilnas saprašanas, ja man rādās lidojošas viskija pudeles?

Brauns. Bet tu to redzēji – vai ne?

Pāvels. Redzēju.

Brauns. Un pirms tam par veselību nesūdzējies?

Pāvels. Kopš jūs izārstējāt manu radikulītu – nē.

Brauns. Tātad arī ar mani viss ir kārtībā...

Pāvels. Es par to nebūtu tik ļoti pārliecināts.

Brauns. Ko tu ar to gribi teikt?

Pāvels. Vai tad jūs neredzējāt lidojošu viskija pudeli?

Brauns. Redzēju...

Pāvels. Cilvēki, ar kuriem viss ir kārtībā, nemēdz redzēt lidojošas viskija pudeles.

Brauns. Bet tu taču arī to redzēji!

Pāvels. Bet vai tad es saku, ka ar mani viss ir kārtībā?

Brauns. Tu gribi teikt, ka mēs abi tomēr esam...?

Pāvels. Par jums es to neuzdrošinos teikt – jo policijas komisārs, protams, ir ārpus jebkurām aizdomām, bet jucis anarhists ir pavisam ikdienišķa parādība mūsu datorizācijas laikmetā...

Brauns. Bet nevar taču būt, ka mēs abi esam jukuši!

Pāvels. Gluži manas domas. Jucis var būt tikai viens no mums. Jūs tas nevarat būt, tātad skaidrs, ka jucis esmu es.

Brauns. Bet to lidojošo pudeli taču redzējām mēs abi!

Pāvels. Tātad policijas komisāram dažreiz tomēr var būt kaut kas kopējs ar jukušu anarhistu...

Brauns. Nenoliedzami, Samojedov...

Tālumā ieskanas "Trīs ruksīšu" dziesma.

Brauns. Šķiet, ka mākslinieki tuvojas...

Pāvels. Jā... bez šīs dziesmas cilvēces kultūra būtu uz pusi nabagāka...

Brauns. Neņemos spriest... bet ko darīsim ar to viskiju?

Pāvels. Ar kuru?

Brauns. Kā – ar kuru? Ar to – lidojošo!

Pāvels. Neko... Viņš taču aizlidoja... Vai jūs varbūt cerat, ka viskijs tomēr pārdomās un kādreiz atgriezīsies?

Brauns. Nē taču! Es domāju – kā būtu pareizāk – teikt kaut ko pārējiem par šo anomālo parādību vai neteikt?

Pāvels. Baidos, ka policijas komisārs, kurš redz lidojošas viskija pudeles, varētu zaudēt tautas cieņu un mīlestību...

Brauns. Tev taisnība, Samojedov.

7.skats

Dziedādami uznāk Osvalds, Eduards un inspektore – aktieri daļēji jau ir tērpušies kostīmos.

Osvalds. Kā sviežas, komisār? Izrāde būs lieliska! Rozenberga kungs ir dzimis aktieris un jūs ruksīši arī! Mēs gaidām vēl tikai Samojedova kungu - visas pārējās lomas ir samēģinātas!

Anželika. Nu, Paša?...

Barbara. Vai jums izdevās viņu pierunāt, komisāra kungs?

Brauns. Padomā labi, Samojedov – šī ir reāla iespēja sākt aktiera karjeru – otras tādas dzīvē var arī nebūt!

Pāvels. Es no tās atsakos par labu jums, komisāra kungs.

Inspektore. Patiešām! Komisāra kungs! Nāciet par trešo ruksīti!

Barbara. Nu ja – ja Paša negrib – neiesim taču lūgties!

Anželika. Būs varen jautrs gabals! Mēs ar Barbiju rukšķējām tā, ka režisors no smiekliem palīda zem krēsla!... Un Edijs nūdien ir patiesi brīnišķīgs vilks...

Anželika. Jā - viņš traktē savu lomu tā, ka vilks patiesībā grib izvarot trīs ruksīšus, nevis apēst!

Brauns. Baidos, ka policijas komisāra publiska izvarošana var radīt nepareizu priekšstatu par visu mūsu Iekšlietu ministrijas sistēmu kopumā...

Barbara. Bet viņš jau tikai pa jokam - tas taču ir teātris!

Brauns. Nē, nē – ir lietas, kuras katrai sabiedrībai ir svētas – ar tām tomēr nevajadzētu jokot... Nekļūsim ciniski...

Inspektore. Fui! Komisāra kungs! Kāds jūs garlaicīgs...

Eduards. Komisāram taisnība, meitenes - nospēlēt biseksuālu vilku man nez vai būs pa spēkam - tnr jāzina no galvas viss Staņislavskis...

Anželika. Bet Paša taču arī ir vīrietis!

Pāvels. Nē – es esmu anarhists.

Barbara. Vai tad anarhisti nav vīrieši?

Pāvels. Mums tas nav galvenais.

Anželika. Par to taču neviens nestrīdas! Galvenais vai negalvenais, bet vīrietis paliek vīrietis! Arī anarhists!

Barbara. Nu ja – tāpat kā sievietē paliek sievietē – lai arī pirmkārt viņa varbūt ir policiste!

Anželika. Vai māte.

Barbara. Vai māte...

Pāvels. Vai vecmāmiņa...

Eduards. Vai alkoholiķe...

Anželika. Vai prostitūta...

Osvalds. Jautājums intelekta pārbaudei – vai vecmāmiņa var vienlaikus būt gan alkoholiķe, gan prostitūta?

Barbara. Alkoholiķe var... bet prostitūta?... Tas manuprāt ir atkarīgs no tirgus konjunktūras...

8.skats

Uznāk Henrijs ar pelmeņiem.

Henrijs. Jūsu pelmeņi, komisāra kungs!

Pāvels. Četri no tiem ir manējie!

Henrijs. Es drošības dēļ atnesu tikai pusporciju - man nav grūti tos iznēsāt, un silti pelmeņi tomēr ir garšīgāki.

Barons. Tad iegrūd četrus tam anarhistam rīklē - lai viņš beidzot aizveras!

Anželika. Bet es arī gribu, lai kāds man rīklē iegrūž pelmeni!

Barbara. Jā - vai tad šai vietā baro tikai anarhistus?!

Eduards. Nē – šai vietā baro gan anarhistus, gan ruksīšus! Anarhistus ar ruksīšiem un ruksīšus ar anarhistiem! Pelmeņus ruksīšiem, Henrij!

Henrijs (barodams Pāvelu). Cik porcijas katram?

Brauns. Ja tu man atstiepsi viskiju, veco zēn, tad manus atlikušos pelmeņus vari izdalīt tautai!

Anželika. Barbij! Komisārs liek mums pelmeņus!

Barbara. Varu derēt, ka pēc tam viņš mums tos atvilks no algas!

Henrijs. Jums vēl pienākas sešas pusporcijas, komisāra kungs.

Anželika. Katram ruksītim pa divām!

Barbara. Bet nav jau trešā ruksīša...

Anželika. Kurš nāks par trešo ruksīti, tas dabūs divas pusporcijas pelmeņu!

Barbara. Vai no pelmeņiem nevar dabūt celulītu?

Eduards. Var. Celulīts ir galvenā pelmeņu sastāvdaļa.

Barbara. Tad man pietiks ar vienu pusporciju.

Eduards. Bet kā tad tas izskatīsies – kad vienā pusē būs celulīts, bet otrā – nebūs?

Henrijs. (beidzis barot Pāvelu). Te jums palika vēl divi pelmeņi, komisāra kungs - es tūlīt atnesīšu pārejos un viskiju. (prom)

9.skats

Barbara. Kas jums noticis, komisāra kungs – jūs izskatāties tāds nomākts?...

Anželika. Patiešām, komisāra kungs – kāpēc jūs visu laiku tik tramīgi skatāties apkārt?

Pāvels. Tās ir pārejas vecuma grūtības.

Barbara. Vai mēs varam jums kā palīdzēt?

Osvalds. Dāmas, drīz būs divpadsmit – neaizmirstiet, ka pēc tradīcijas izrādei ir jāsākas tieši pusnaktī!

Barbara. Jā - bet vēl arvien nav trešā ruksīša!

Pāvels. Esmu pārliecināts, ka komisāra kunga organismam nāks par labu tieši trešā ruksīša nospēlēšana!

Brauns. To jūs gribētu gan - policijas komisāru redzēt trešā ruksīša lomā!

Anželika. Bet tieši trešais taču ir labais ruksītis! Tas, kurš būvē mājiņu!

Brauns. Nē, nē – es no celtniecības neko nesajēdzu!

Barbara. Bet nebūs taču jāceļ pa īstam! Tas taču ir teātris!

Anželika. Nāciet gan, komisāra kungs! Es nojaušu, ka jums ir talants...

10.skats

Uznāk Henrijs ar pelmeņiem un viskiju.

Henrijs. Lēdijas un džentlmeņi! Jūsu pelmeņi! Jūsu viskijs, komisāra kungs!

Brauns. Nē, nē - lai spēlē Henrijs - tūlīt būs divpadsmit – es nepagūšu iemācīties tekstu!

Henrijs. Bet man taču ir jābūt pie gaismām, komisāra kungs...

Brauns. Vai tad sēdēšana pie gaismām tev traucē rukšķēt?

Osvalds. Labi, labi – nāciet ēst pelmeņus!... Sliktākajā gadījumā iztiksim tad šoreiz ar diviem ruksīšiem...

Anželika. Bet tad jau jāmaina arī izrādes nosaukums!

Barbara. Varbūt Rozenbergas kundze būs atpūtusies un varēs nospēlēt trešo ruksīti?

Osvalds. Patiešām - nes viņu šurp, Henrij – psihiatriskajās dziednīcās nabaga slimniekiem taču liek spēlēt teātri - tā ir ļoti progresīva ārstēšanas metode!

Henrijs. Labi, milord - tūlīt atnesīšu. (prom)

11.skats

Osvalds. Ātri! Ātri pie galda! Izrādei ir jāsākas tieši divpadsmitos!... Aktieri!... Galvenais, lai paēd aktieri – pārējie varēs ēst izrādes laikā!...

Visi ieņem vietas pie galda un sāk tiesāt pelmeņus. Pāvels, protams, neēd, jo vēl arvien ir piesiets pie krēsla. Brauns, tramīgi apkārt skatīdamies, malko viskiju no pudeles, ne mirkli neizlaizdams to no rokas. Eduards, apsēdies pa vidu inspektorēm, apkalpo abas. Parādās vecais Grāfs, ik pa brīdim iedzer no līdzpaņemtās pudeles, uzkodai noceldams kādai inspektorei pelmeni no dakšiņas.

Osvalds (ēzdams). Nu?... Kā jums patīk slavenie Senlermonas pelmeņi?... Pusnaktī tiem ir īpaši pikanta garša!

Anželika. Mani tie nedaudz mulšina...

Barbara. Mani arī... Es ne vienmēr saprotu, kur tie paliek...

Anželika. Kā jums tas tik veikli izdodas, Edij?

Eduards. Es gan nesaprotu, ko jūs ar to domājat, bet varu apliecināt, ka tas ir ilgstoša un rūpīga treniņa rezultāts...

Barbara. Jūs esat nepārspējams šķelmis, Edij!

Anželika. Vai arī jūs nomoka pārejas vecuma grūtības?

Eduards. Mani tās ir mocījušas vienmēr – cik sevi atceros – allaž esmu bijis tieši pārejas vecumā...

Anželika. Vai spēsiet paciesties līdz izrādei?

Barbara. Bet tur taču viss notiks pa jokam!

Eduards. Es centīšos būt pēc iespējas patiesāks!

Barbara. Bet, Edij...

Vecais Grāfs, piebeidzis pudeli un sagaidījis brīdi, kad komisārs Brauns uz mirkli noliek savu pudeli uz galda, apmaina tās.

Brauns. (gribēdams sev ieliet). Ei! Kurš ir izlacin manu viskiju?!...

Anželika. Komisāra kungs!... Dažās minūtēs veselu pudeli?!...

Barbara. Darba laikā!...

Brauns (apkārt skatīdamies). Nu, vai ziniet... (pamana prom pa gaisu slīdošo pudeli) Ei!...

Stāvi!... Stāvi, ka tev saka!... (metas pakaļ aizejošajam Grāfam, to neredzēdams) Stāvi!

Grāfs ar pudeli un komisārs Brauns prom.

Anželika. Kas viņam notika?

Pāvels. Es jau teicu, ka tās ir pārejas vecuma grūtības...

12.skats

Henrijs atnes Emīliju.

Henrijs. Te būs Rozenbergas kundze. Kur nolikt?

Barbara. Neizskatās, ka viņa gribēs spēlēt trešo ruksīti...

Osvalds. Mēģini viņu apsēdināt kādā brīvā krēslā - lai vismaz paskatās - nešaubos, ka mūsu izrāde jūtam uzlabos viņas pašsajūtu!

Henrijs novieto Emīliju uz krēsla, tas sabrūk.

Henrijs. Atvainojiet... es nezināju, ka šis krēsls ir salauzts...(paceļ Emīliju un nosēdina uz cita krēsla, tas arī sabrūk) Piedodiet... (paceļ Emīliju)

Emīlija. Kam tas viss?...

Eduards. Tā vajag, Emīlij, tā vajag - jauna metode nervu ārstēšanā!

Henrijs. Es patiesi nezinu, ko lai tagad iesāk...

Pāvels. Tāpat vien turiet!

Henrijs. Bet man ir jābūt pie gaismām...

Osvalds (pieceļas). Novieto viņu šeit, Henrij – es jau esmu paēdis - iešu tuvāk skatuvei!

Henrijs apsēdina Emīliju Osvalda atbrīvotajā krēslā, tas sabrūk.

Henrijs. Lūdzu, pieņemiet manu atlūgumu, milord!

Osvalds. Bet es taču nupat vēl te sēdēju!

Anželika. Varbūt nolieciēt viņu uz galda? Te ir pietiekoši daudz vietas, turklāt mēs jau esam tikpat kā paēduši.

Barbara. Bet ja nu arī galds sabruks?

Eduards. Neizmēģinājuši mēs to nenoskaidrosim.

Henrijs uzmanīgi novieto Emīliju uz galda.

Barbara. Nesabrūka...

Eduards. Ne jau visas cerības piepildās...

Osvalds. Kā jūtaties, lēdij?

Emīlija. Te ir mazliet mājīgāk nekā tur... starp tiem kauliem...

13.skats

Uznāk komisārs Brauns.

Brauns. Nolādēts! Nenoķēru...

Pāvels. Vismaz sasildījāties...

Osvalds. Jūs jau nu gan arī varējāt atmest dzeršanu, komisāra kungs...

Brauns. Varēju... Bet nu tas laiks jau sen ir nokavēts, tāpēc es patiesi priecātos, ja Henrijs man atnestu vēl kādu viskija pudeli...

Henrijs. Labprāt, komisāra kungs, tikai baidos, ka līdz izrādes sākumam es to nepagūšu...

Osvalds. Ārprāts! Tūlīt būs divpadsmit! Aktieri vietās! Henrij - pie gaismām!

Visi steidz ieņemt savas vietas.

Brauns. Nu, protams - kad no policijas kaut ko vajag, tad man ir jāskrien nekavējoties, bet kad policijai kas vajadzīgs, tai jāgaida līdz izrādes beigām!...

Pāvels. Māksla prasa upurus, komisāra kungs.

Brauns. Jā, protams – bet kāpēc tik lielus? (pamana Emīliju) Piedodiet, Rozenbergas kundze – es ar savu runāšanu jums traucēju iedziļināties izrādē!

Emīlija. Nē, komisāra kungs – izrāde jau vēl nemaz nav sākusies...

Brauns. Ak tā... nu ja... priekšgars taču vēl ir ciet... Ko tad šovakar rāda?

Emīlija. Klasiku... "Trīs ruksīšus" ...

Brauns. Jūs šovakar nespēlējat?

Emīlija. Nē... man ir slikti...

Brauns. Man arī, Rozenbergas kundze... bet baidos, ka šeit mūs neviens nesaprātis...

Osvalds iznāk uz skatuves šaipus priekšgaram.

Osvalds. Miļie draugi... un citi klātesošie... Pēc dažām minūtēm būs pusnakts... un te - uz šīs nelielās skatuvītes - atdzims sena Senlermonu ģints tradīcija - izrāde!... Šoreiz esam uzņēmuši repertuārā nemirstīgo klasisko šedevru - "Trīs ruksīši"!... Diemžēl šo priecīgo notikumu nedaudz apēno kāds traģisks fakts – nav trešā ruksīša...

14.skats

Pa Osvalda runas laiku atkal ir uzradies citiem neredzamais vecais Grāfs. Brauns, pamanījis "lidojošo viskiju", paķer savu automātu un lavās tuvāk mērķim. Tai brīdī pulkstenis sit divpadsmit un vecais Grāfs top visiem saskatāms. Brauns pārsteigts sastingst.

Osvalds. Lūk! Jau divpadsmit!...

Emīlija (kura līdz šim ar neizpratni ir sekojusi Brauna izdarībām, tagad ierauga grāfu).

Mans Dievs! Kas tas ir?!...

Brauns. Ruksīši! Pie stobriem!

Brauns un inspektora apšauda veco Grāfu.

Osvalds. Stāviet! Nešaujiet! Tas ir mans tēvs!

Policija pārtrauc apšaudi.

Brauns. Jūsu tēvs?...

Grāfs. Jūs apšaubāt manu paternitāti, komisār?

Anželika. Žēlīgais Dievs... Tas taču ir spoks...

Grāfs. Nevis spoks, bet tēva rēgs, mazulīt! Tikpat kā no Hamleta! Vai nenodragāsim "Hamletu", dēliņ? Tur gan ir sasodīti daudz teksta - mūsu nodzertās smadzenes nespēs to saturēt paurī...

Osvalds. Esmu apņēmis atmest dzeršanu, tēt!

Grāfs. Labi, ka tava māte to nedzird - šādi teksti nabadzītei jau dzīves laikā bija noriebušies līdz nāvei...

Osvalds. Kā viņai tagad klājas?

Grāfs. Brīnišķīgi, dēls... Viņa ir paradīzē... Sēž svētajam Pēterim pie labās rokas un palīdz uzmanīt, lai es tur nejauši neieklūstu... Cik esmu mēģinājis viņiem garām aizlavīties, tik esmu bumbieriem nomētāts un paradīzes asinssuņiem rīdīts...Pēc katras tādas reizes vismaz nedēļa paiet, līdz atkal salasu vienkopus visus savus kauliņus...

Osvalds. Bet kāpēc tu neej uz elli, tēt?

Grāfs. Izrādās, ka tādas elles patiesībā vairs nemaz nav, dēliņ. Pamanījuši, kas notiek virszemē, velni aizklapēja ciet savu bodīti kā konkurēt nespējīgu. Tad nu tiem, kas nepiedienīgas uzvedības dēļ nespēj pretendēt uz luksusunumuriem paradīzes dārzos, neatliek nekā cits kā palikt tepat starp dzīvajiem, manu puisīt...

Osvalds. Tad mēs tagad nekad vairs nešķirsimies, tēt?

Grāfs. Ja tu neiedomāsies īsi pirms nāves vēl laboties, tad, protams, ne!

Osvalda. Esmu nolēmis doties uz Lapzemi, tēt! Tnr dzīvo pats Ziemsvētku vecītis un piepildās jaukākie bērņības sapņi! Es gribu uz turieni sev līdz ņemt arī tavus pīšļus...

Grāfs. Mani jaukākie bērņības sapņi bija tik neķītri, ka šaubos, vai Ziemsvētku vecītis būs ar mieru tos piepildīt, bet savus pīšļus, kā redzi, es vēl pats esmu spējīgs pastiept, manu puisēn.

Osvalds. Tad tu pats nāksi man līdzī uz Lapzemi, tēt?

Grāfs. Vai tas nav pārāk tālu?

Osvalds. Nē... tepat... tūlīt aiz polārā loka...

Grāfs. Aiz polārā loka?... Tad jau tur ir stipri pavēss...

Osvalds. Nekas – gan mēs kaut kā sasildīsimies!

Grāfs. Kā tad tu sasildīsies, ja būsi atmetis dzeršanu?

Osvalds. Es sakuršu lielu ugunskuru un lēkāšu tam apkārt.

Grāfs. Un es?

Osvalds. Vai tad tu vēl sajūti aukstumu, tēt?

Grāfs. Ak tā... pavisam aizmirsu... Nu, kā tad – kopš esmu miris, es vairs sajūtu tikai viskija un pelmeņu garšu!... Vai Lapzemē ir viskijs un pelmeņi, manu zēn?

Osvalds. Es nezīnu, tēt...

Grāfs. Bet no kā tad tur tas Ziemsvētku vecītis pārtiek?

Osvalds. Nu, protams, tēt – Lapzemē noteikti ir jābūt gan viskijam, gan pelmeņiem – citādi taču Ziemsvētku vecītis jau sen būtu nomiris badā!

Grāfs. Bet ja nu tā patiešām ir noticis?

Osvalds. Nevar būt!... Es neticu, ka Ziemsvētku vecītis ir nomiris!... Tas būtu pārāk šausmīgi!..

Grāfs. Mēdz notikt vēl šausmīgākas lietas, manu puisēn – un tu to labi zini...

Osvalds. Tad trauksimies tagad ātri uz Lapzemi!... Varbūt, ka Ziemsvētku vecīti vēl var glābt!... Varbūt, ka viņš tieši šobrīd vārtās pa sniegu agonijā, un mēs paspēsim pēdējā brīdī, lai glābtu viņu ar viskija un pāris pelmeņu palīdzību!

Brauns. Ei, ei! Bet absolūtā izrāde?!

Grāfs. Patiešām, dēls – neraizējies tik ļoti par Ziemsvētku vecīti – gan jau lapzemieši paši ar viņu tiks kaut kā galā... Un, ja arī Ziemsvētku vecītis tomēr nomirst – nu un tad?... Es taču arī esmu miris!... Vai kādam no tā ir kļuvis sliktāk?... Drīzāk jau otrādi!... Ja tu būtu redzējis, kā tava māte paradīzē par manu nāvi priecājas!... Vai neiedzersim uz viņas veselību?

Osvalds. Nu ja... uz mātes veselību nedzert būtu grēks...

Brauns. Ļoti labs tosts, grāfa kungs, un es arī labprāt šim tostam pievienotos, ja vien jūs nebūtu atļāvis nospert manu viskiju!

Grāfs. Šis viskijs gan nāk no maniem pagrabiem, komisār – līdz ar to par tā piederību mēs varam strīdēties... Bet es vienmēr esmu bijis viesmīlīgs saimnieks, un to, kas pils pagrabos glabājas, vesels policijas bataljons simt gados nespētu izdzert - tāpēc esi tik labs, Henrij, un atstiep mums veselu kasti!

Henrijs. Klausos, milord! (prom)

15.skats

Grāfs. Un paceliet savas glāzes, lēdijas un džentlmeņi - es pats vēlos jums šonakt ieliet! Vecais Grāfs apstaigā visus, svinīgi saliedams. Pēc brīža ierodas arī Henrijs ar viskija kasti, nomaina Grāfa pudeli, kad tā ir iztukšota. Vispirms tiek ieliets Braunam, tad – abām inspektorēm.

Osvalds (kad Grāfs lej Eduardam). Šis ir mūsu pils jaunais īpašnieks Eduards Rozenbergs, tēt. Vai tu nedusmojies, ka es pārdevu mūsu senču īpašumus?

Grāfs. Kad Jūdass pārdeva Kristu, cilvēce saņēma nepārprotamu zīmi, ka brīvais tirgus stāv augstu pāri visām citām vērtībām!

Eduards. Priecājos!

Grāfs. Es arī. (lej Osvaldam)

Osvalds. Paldies par izpratni, tēt! (kad Grāfs pievēršas Pāvelam) Samojedova kungs ir atturībnieks.

Grāfs. Arī tad, kad nav piesiets?

Pāvels. Tas šai gadījumā nav izšķirošais – es, kā anarhists, vienkārši neticu nekādām pārdabiskām parādībām, tāpēc arī nespēju pieņemt viskiju no rēga rokas.

Grāfs. Tik pārliecinoša filozofiskā koncepcija mūsdienās ir retums. (pievēršas Emīlijai) Piedodiet – nemaz nepamanīju, ka esmu ieradies uz bērēm...

Eduards. Tā ir mana sieva!

Grāfs. Vai sen kā mirusi?

Henrijs. Nē – viņa dzer tikai etiķi, milord...

Emīlija. Man ir slimi nervi...

Grāfs. Ak tā?... Nu ja – etiķis spēj noārdīt pat visstiprāko nervu sistēmu... (ielej Henrijam un paceļ savu glāzi) Uz mātes veselību, lēdijas un džentlmeņi!

Visi paceļ glāzes. Brauns uzsāk dziesmu - "Māt, atkal logā zvaigznes kvēlo..." - pārējie viņam pievienojas, pa starpām iedzerdami.

Anželika (pēc dziesmas). Varbūt grāfa kungs ir ar mieru nākt par trešo ruksīti? Viņam ir ļoti skaista balss...

Osvalds. Patiešām, tēt! Vai nospēlēsi manā šisnakts izrādē trešo ruksīti? Tu taču atceries šo lugu – vai ne?... Tev tā kādreiz ļoti patika – it sevišķi tā vieta, kur vilks iekrīt verdošajā zupas katlā!... es vēl šodien atceros, ka tai brīdī tu vienmēr smējies kā kutināts!

Grāfs. Teātri es esmu mīlējis un cienījis pat visbiezākajā alkohola tvanā... bet vai cūku dzimtas pārstāvja atveidošana nemetīs ēnu uz manu priekšteču aristokrātiskajiem kauliem?

Barbara. Trešais ruksītis šai lugā ir pozitīvais varonis, grāfa kungs!

Grāfs. Ā – tad tas ir kaut kas līdzīgs Hēraklam vai Prometejam?

Osvalds. Jā, tēt – var sacīt, ka trešais ruksītis apvieno sevī labākās Hērakla un Prometeja īpašības!

Grāfs. Vai viņā nav arī kaut kas no Romeo un Džuljetas?

Eduards. Tik tiešām, jūsu gaišība – trešais ruksītis ir Romeo un Džuljetas reinkarnācija folkloras telpā!

Grāfs. Tad es nespēju turēties pretī kārdinājumam! Vēl vienu malku šī viskozā nektāra – un ideālāku iemiesošanas cūkā jūs vēl nebūsit redzējuši! (dzer)

Osvalds. Uz skatuvi! Ātri visi uz skatuvi! Henrijs - pie gaismām!

Henrijs. Jā, grāfa jaunskungs!

Visi steidz ieņemt savas vietas.

Brauns. Nu tik sāksies!

Osvalds. Lēdijas un džentlmeņi! Tūlīt jums būs tas gods redzēt pasaules klases šedevru - izrādi "Trīs ruksīši un vilks"! Bet pirms tam es velētos nolasīt kādu ievaddzejoli... ko es pats šim notikumam par godu esmu sacerējis... (skaita)

Zilas kājas
Zaļi gurni
Apkārt daiļi
Cūku purni-

Vidū sārti
Malā balti
Svaigi kārti
Ledū kalti

Dzīve beidzas
 Veras kapi
 Lido kode
 Ielien skapī

Brauns vētraini aplaudē, Pāvels svilpj.

Osvalds. Kāpēc jūs svilpjat, Samojedova kungs? Izrāde patiesībā vēl nemaz nav sākusies!
 Vai jums nepatika mans ievaddzejolis?

Pāvels. Nē - tas mani sajūsmināja, bet sakarā ar to, ka esmu piesiets pie krēsla, man nav iespēju paust savu sajūsnu aplaudējot.

Osvalds. Komisāra kungs - vai nebūtu iespējams Samojedova kungu tagad atbrīvot - sakarā ar to, ka ir pierādījusies viņa nevainība?

Brauns. Ko jūs saucat par nevainību? Aizturētais Samojedovs pats labprātīgi atzinās gubernatora uzspīdzināšanā, pansionāta nosvīlināšanā un divu vidusskolnieču izvarošanā! Lai viņš sauc "bravo"!

Pāvels. Es atsakos no savām iepriekšējām liecībām - tās policija no manis izspieda ar nežēlīgas spīdzināšanas palīdzību!

Brauns. Kopš kura laika barošana ar pelmeņiem tiek traktēta kā spīdzināšana?

Anželika. Vai! Viņš kniebj!

Barbara. Man arī! Dibenā!

Osvalds. Es tevi lūdzu! Tēt!

Pāvels. Es pieprasu, lai mani atbrīvo nekavējoties! Vēlos paust savu sajūsnu tieši aplaudējot!

Osvalds. Bet ja komisāra kungs iebilst...

Pāvels. Tad es svilpšu un lamāšos necenzētiem vārdiem!

Brauns. Labi jau labi! (atsien Pāvelu) Tikai nemēģini mukt – izrāde ir jānoskatās līdz galam!

Osvalds. Es jums pateicos, komisāra kungs! Sākam izrādi!

Dziest gaismas. Paliek tikai viens prožektora stars uz Osvaldu. Sāk skanēt mūzika. Lēni veras vaļā priekšgars. Aiz tā – dīvainās pozās sastinguši tēlotāji.

Osvalds. Tas notika laikos... kad pasaule vēl bija pavisam jauna... lēni žuva krīta perioda auglīgie dubļi... bet palikušajās pelķēs rūkdamas vārijās pirmatnējās aminoskābes... Un starp šīm aminoskābēm varēja manīt arī kādus neparastākus veidojumus – tādus kā korķu vilķus...

Brauns. Oho!

Osvalds. Bet patiesībā tie nemaz nebija korķu vilķi! Tās bija pirmās gēnu spirāles...

Anželika. Spirāles?...

Osvalds. Jā... Un tad – pirmās gēnu spirāles deva pirmos rīkojumus pirmās dzīvības tapšanai!... Un no netīrajām gļotām kā gaistoši paradīzes putni izspurdza pirmie četri fosilie dzīvnieciņi – trīs atbaidošas cūkas un primitīvais vilks!...

Barbara. Nu vai ziniet! Es vēl varētu samierināties ar to, ka mani nosauc par cūku, bet vai tiešām es jums liekos tik atbaidoša?!

Anželika. Liecies taču mierā, Barbij – tu neko nesaproti no mākslas! Man, piemēram, šis stāsts likās ļoti pamācošs – nemaz nezināju, ka pirmās dzīvās radības uz Zemes ir bijušas tieši cūkas!

Osvalds. Bet, protams – es nekādā gadījumā negribēju nevienu no klātesošajiem aizvainot – es tikai ļāvos brīvai zemapziņas plūsmai!

Brauns. Ei!... Manuprāt jūs esat aizplūduši sānis!.. Publika ar nepacietību alkst uzzināt, kas tur notika tālāk ar tām fosilajām cūkām!

Anželika. Viņas apprecējās un dzīvoja laimīgi! Vai jūs negribat precēties ar fosilo cūku, komisāra kungs?

Osvalds. Dāmas!... Dāmas!... Kungi!... Es lūdzu!... Jūs izjauksit izrādi!... Pie kā mēs palikām?

Barbara. Pie tā, ka es patiesībā esmu pretīga cūka!

Grāfs. Netici šim baumām, ruksīt – patiesībā tu esi jauks sivēntiņš ar kārdinošu dupsīti!

Barbara. Au! Pasakiet, lai viņš negrābstās! Viņam ir aukstas rokas!

Grāfs. Es pie reizes tēloju arī tuvo ziemu!

Barbara. Nē - pirmajā ainā vēl ir tikai jūnija vidus!

Grāfs. Tad varbūt derētu kāda līgo dziesma?

Osvalds. Bet, tēt!...

Pāvels sāk aplaudēt.

Osvalds. Bet, Samojedova kungs!....

Pāvels. Bet ja es nevaru sagaidīt, kad jūs sāksit!

Osvalds. Vispār mēs esam jau sākuši! Un, ja jūs nejauktos pa vidu, tad arī ar visiem pārpratumiem mēs varētu ātrāk tikt galā!

Brauns (izšauj gaisā). Man jau likās, ka šī anarhista atbrīvošana bija kļūda... Turpiniet! Kas tur bija ar tiem jūsu fosilajiem dzīvnieciņiem?

Osvalds. Nezinu... man vairs nav iedvesmas...

Eduards. Varbūt glāzīti viskija?... Vai pāris pelmeņus?...

Osvalds. Dodiet! (apēd dažus pelmeņus, izdzer puspuddeli viskija no kakliņa, kamēr pārējie gaida, tad atkal ieņem vietu priekšplānā) Vienai no fosilajām cūkām bija sarkana galva... Tāpēc arī viņa tika saukta par Sarkangalvīti... Otrās cūkas muguru klāja rozā ērkšķi... Tāpēc šī cūka tika saukta par Ērkšķrozīti... No pirmās cūkas vēlāk attīstījās tomāti... bet otra – tā, ar ērkšķiem – kļuva par dzeloņdrašu ciltsmāti...

Grāfs. Bet trešā?

Osvalds. Trešā cūka sapārojās ar vilku... un tādējādi lika pamatus cilvēku sugas attīstībai... (atstrepuļo malā un atkrīt kādā krēslā) Viss... Veriet ciet priekškaru!...

Anželika. Viss?!... Bet man vēl ir ļoti daudz teksta!

Osvalds. Viss – es teicu!... Būtiskais ir pateikts... sīkumiem nav nozīmes... Veriet ciet priekškaru!

Barbara. Vai tad mēs pat beigu dziesmiņu nenodziedāsim?! Mēs taču tik ilgi to mēģinājām!

Grāfs. Patiešām, dēls – piedod, ka es jaucos inscenējumā – bet bez beigu dziesmiņas manuprāt nevienai izrādei nav īstas garšas!

Henrijs. Tad ko darīt – vērt priekškaru vai nevērt?

Osvalds. Manis pēc... Ja gribat – dziediet... Bet, ja kritika pēc tam pārmetīs bezgaumību... es mazgāju rokas nevainībā...

Grāfs. Es spļauju virsū kritikai – izrādes tiek taisītas skatītājiem – izrādes bez dziedāšanas ir tas pats, kas pelmeņi bez viskija! Raujam tik vaļā!

Osvalds. Uz tavu atbildību...

Eduards. Nu tad – trīs... četri!

Tiek nodziedāta un nodejota "Trīs ruksīšu" fināla dziesma. Henrijs aizver priekškaru. Brauns un Pāvels sarīko ovācijas, vairākkārt izsaukdami aktierus uz "bis". Tiek sumināts arī režisors un saukts pēc autora.

Henrijs. (paklusu Osvaldam). Vai priekšsargs aizvērās labi?

Brauns (Emīlijai). Ļoti jauka izrāde - tā man ļāva vēlreiz atgriezties bērnībā - ko jūs par to sakāt, cienītā?

Anželika.(Emīlijai). Juma patika?... Vai tagad jums ir labāk?

Barbara (Emīlijai). Kāpēc jūs neatbildat?

Anželika. Varbūt, ka viņa vēl ir izrādes varā?

Barbara. Vai jūs vēl esat izrādes varā?

Anželika. Varbūt, ka viņa slikti dzird?

Eduards. Līdz šim viņa dzirdēja pat pārāk labi...

Henrijs. Rādās, ka kundze būs aizmigusi.

Grāfs. Tā nu ir necieņa pret izrādes veidotājiem! Tik interesants priekšnesums! Es sen nebiju ar tādu iedvesmu spēlējis! Un varu apliecināt, ka arī pārējie turējās godam! Vajag nekavējoties viņu pamodināt!

Anželika. Nabadzīte varbūt nav pieradusi tik vēlu skatīties izrādes? Cikos viņa parasti iet gulēt?

Eduards. Ap desmitiem - viņai ir slimi nervi.

Barbara. Nu ja - tagad ir krietni pāri pusnaktij – pieradums prasa savu...

Grāfs. Muļķības! Viņa taču jau izgulējās kapličā! Tā ir izlaidība - gulēt, kad visiem pārējiem ir tik jautri! Es pastāvu uz to, ka viņu vajag pamodināt!

Brauns sāk šaut gaisā, inspektore viņam pievienojas. Emīlija nereaģē.

Brauns. Jāatzīst, ka ar tik dziļu nomidzi es sastopos pirmoreiz...

Anželika. Viņa ir dīvaini vēsa... Vai viņa tāda ir vienmēr?

Eduards. Nē... parasti viņa mēdz būt siltāka...

Barbara. Pulsu arī nevar sataustīt... Ka tik nav mirusi...

Pāvels. Vai man tagad vajadzētu atzīties vēl arī šai slepkavībā?

Brauns. Pietiks, Samojedov - tā tu pārēdīsies, un vainīga atkal būs policija.

Anželika. Jā - viņa patiešām ir mirusi...

Grāfs. Lūk, pie kā noved pārmērīga etiķa lietošana...

Pāvels. Ko nu?

Grāfs. Sakarā ar to, ka došos dēlam līdz uz Lapzemi, varu atvēlēt viņai savu vietu kapličā uz visiem laikiem.

Osvalds. Nē, tēt - ņemsim Emīliju sev līdz! Viņa būs visa gaišā un labā simbols!

Grāfs. Vai mēs nepārsteipsimies, dēls – neesam vairs nekādi jaunie!

Brauns. Ja kļūs par smagu, var taču viņu pa ceļam arī kaut kur aprakt.

Osvalds. Ja, protams, Rozenberga kungam nav iebildumu...

Eduards. Nu... ja jūs apņematies par viņu pienācīgi rūpēties...

Osvalds. Nešaubieties par to, Rozenberga kungs – es pats personiski gādāšu, lai katru dienu viņai tiktu saplūktas svaigas neļķes!

Barbara. Viņa izskatās tik daiļa... it kā būtu tikai uz brīdi aizmigusi... Vai es arī tā kādreiz izskatīšos, Anžel?

Anželika. Tas ir atkarīgs no daudziem blakusfaktoriem, Barbij... Pirmkārt – līdz kādam vecumam tev laimēsies izvilkēt... No šī aspekta raugoties, izdevīgāk ir nomirt jaunai... Otrkārt – cik veselīgs būs tavš dzīvesveids līdz liktenīgajam brīdim... Vēlams atteikties no putukrējuma un kūkām... Treškārt – vai kāds tev neiejauks pirms nāves pa ģīmi... Šai ziņā mēs kā policistes riskējam ļoti... bet arī citas sievietes nav no tā pasargātas... Un, ceturtkārt – galarezultāts, šā vai tā, būs atkarīgs no grimētāja meistarības, Barbij...

Barbara. Tad jau tam visam arī ir kaut kāds sakars ar teātri?

Pāvels. Protams, jaunkundz – nāve ir tikai viens no daudzajiem teātriem, kuros cilvēkam nākas piedalīties.

Eduards. Man, laikam, tagad vajadzētu kaut ko teikt?

Anželika. Jā – pasakiet gan pāris vārdus, Rozenberga kungs – nelaiķe tomēr bija jūsu sieva...

Eduards. Ardievu, Emīlij!... Tu biji šausmīga sterva... Tik lielu stervu man savā mūžā ne pirms, ne pēc tevis vēl nav nācies sastapt... Citi vīri varbūt iebildīs... bet man šai ziņā tu vienmēr esi likusies pārāka par citām... Tas droši vien tāpēc, ka tev bija slimi nervi... Visiem mums ir slimi nervi... Un esmu pārliecināts, ka tieši tāpēc es tevi apprecēju... Tagad tu dosies kopā ar šiem aristokrātiem uz Lapzemi pie Ziemsvētku vecīša... Tādējādi piepildīsies viens no taviem skaistākajiem sapņiem... Protams, tikai tad, ja tu nebūsi pārāk smaga... Sieviete tas ir būtiski... Sieviete ik dienas ir jārūpējas par savu svaru... Viņa nedrīkst ēst kūkas un putukrējumu... jo tas vēl turklāt draud arī ar celulītu... Ko lai vēl es tev saku, Emīlij?... Es nūdien cerēju, ka šeit – šai romantiskajā, senu teiksmu apvītājā pilī tev patiks... lai arī no tās ir palikušas tikai drupas... un biju pārliecināts, ka šai labvēlīgajā vidē tu drīz vien izveseļosies... bet notika otrādi... Viss Dieva rokās!... Ceru, ka viņš tevi pieņems paradīzē... Tu taču visu mūžu esi rīkojusies tik labi un pareizi... un arī citus nekad neaizmirsi pamācīt, kā tas darāms... Būtu pārāk briesmīgi, ja Dievs tevi nenovērtētu un atsūtītu atpakaļ pie manis... Tad man zustu pēdējā cerība, ka reiz es varbūt tomēr spēšu viņam ticēt... Bet nedomāsim vienmēr to sliktāko... Tāpēc paliec sveika un piedod man, Emīlij!... Tu jau

pati labāk zināsi, par ko... Jā – tu ne reizi vien esi to visu uzskaitījusi... bet es nūdien tik daudzas lietas nespēju paturēt smadzenēs... Protams, tāpēc, ka man, tāpat kā daudziem citiem klātesošajiem, ir nodzerti zināmi smadzeņu centri... Bet tā ir vieglāk, Emīlij... Tu principā nekad nedzēri neko citu, izņemot etiķi, tāpēc arī nespēji novērtēt, kas tā ir par laimi – vienu pēc otra nodzert savus smadzeņu centrus... Ar katru nodzerto smadzeņu centru cilvēks kļūst arvien laimīgāks un laimīgāks... Bet ne jau visiem liktenis ir lēmis būt laimīgiem... Sievietēm laime parasti nav lemta... viņu daļā paliek tikai rūpes un ciešanas... Toties par to viņas visas tiek atalgotas pēc nāves... Kā?... To zinātnieki šodien tā īsti vēl nezina... Bet tiek!... Izņēmumi ir tikai netiklās sievietes. Ar tām viss ir otrādi. Viņas priecājas līdz ar vīriešiem, kamēr vēl dzīvas, bet – ak vai! – kādas mokas un ciešanas viņas sagaida vēlāk!... Šī apziņa vien jau var gremdēt svētlaimē krietnu un tikumīgu sirdi...

16.skats

Uzskrien Princis.

Princis. Sniegbaltīt!... (ierauga Emīliju) Sniegbaltīt!!!!...

Brauns. Viņa ir mirusi...

Princis. Tas nekas! Noskūpstīšu tevi, Sniegbaltīt - pirmo un pēdējo reizi... (noskūpsta Emīliju, sāk skanēt skaista mūzika, mainās gaismas)

Pārējie. Viņa mostas!... Viņa mostas!... Sniegbaltīt...

Emīlija. Kur es atrodos?...

Brauns. Pie savējiem – mēs visi sirds dziļumos esam Sniegbaltītes...

BEIGAS